

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: in der Osimark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpl Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpl Postgebühr, zuzüglich 18 Rpl Zeitungszustellgebühr Postscheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 4. April 1942

Nr. 14

Veliki uspehi nemških podmornic v Atlantiku

Od 24. januarja do sedaj so nemške podmornice potopile v Srednjem Atlantiku in v ameriških vodah skupno 1,4 milijonov ton sovražnih ladij - Potek operacij proti Angliji in Ameriki na vodi in v zraku

Nemške podmornice, ki rojijo sedaj že po vseh svetovnih morjih, so tudi v preteklem tednu prizadevale oskrbovalni plovbi anglosaksonskih držav velike in hude udarce. Kjerkoli se pojavijo, so strah in trepet kapitanov ameriških parnikov. Razumljivo je, da se je vsled tega polastila ameriške javnosti velika vznemirjenost, toda vse kaže, da je dosežanje potapljanje v Srednjem Atlantiku in ob vzhodni obali Zedinjenih držav šele začetek akcije, ki naj ohromi sovražnika v oskrbovanju svojih zaveznikov. V naslednjem podajamo potek pomorskih in letalskih operacij, kakor so se razvijale po vrstnem redu v preteklem tednu:

Neka nemška podmornica je po poročilu preteklega četrtega napadla neko močno zavarovano angleško spremljavo pred Sollumom v Sredozemskem morju. Iz omenjene spremljave je s torpedi potopila nekega rušilca in trgovsko ladjo s 5000 tonami. V noči na četrtek so nemška letala bombardirala pristaniške naprave in strateško važne cilje v mestu Dover. V sled bombardiranja je nastala velika škoda.

V noči na 26. marca je vrgel sovražnik bombe na več krajev Zapadne Nemčije. Civilno prebivalstvo je imelo izgube na mrtvih in ranjenih. Posamezna sovražna letala so priletela v svrhu motnje v Južno Nemčijo. Osem sovražnih letal je bilo zbitih deloma s strani nočnih lovcev, pa tudi od protiletalske artilerije.

V Severni Afriki so nemška letala bombardirala Tobruk in severoegipčevsko puščavno železnico, ki je bila na več mestih prekinjena. Pri tem je bil neki angleški transportni vlak uničen.

Na Malti so nemški letalski odredi nadaljevali svoje napade na sovražne ladje v luki La Valetta ter v zalivu Marsa Scirocco. Bombe težkega kalibra so zadele neko križarko in pet ve-

likih trgovskih ladij, od katerih so štiri zgorele. Druge bombe so uspešno razdejale skladišča za tekoče gorivo, doke, vojašnice in protiletalske baterije.

V Sredozemskem morju je nemška podmornica ponovno napadla neko angleško spremljavo ter je iz iste torpedirala neko 4000 tonsko petrolejsko ladjo.

V borbi proti Angliji je nemško letalstvo v noči na 27. marca uspešno bombardiralo vojaške naprave ladjedelnice Sunderland in neko pristanišče ob izlivu reke Humber. Vzhodno od Islandije je napadla neka nemška podmornica spremljavo, sestoječo iz 1500-tonske trgovske ladje, stražne ladje in dveh lovcev na podmornice. Potopila je kratkoma vse štiri edince.

Pri napadih angleškega letalstva v noči na 27. marca je imel sovražnik nad Zapadno Nemčijo velike izgube. 16 bombnikov je bilo sestreljenih, štiri druge bombnike pa so zbili že nad zapadno obalo Francije.

V borbi proti angleški in ameriški oskrbovalni plovbi so potopile nemške podmornice v Severnem Atlantiku in pred ameriško obalo 16 sovražnih trgovskih ladij s skupno 110.600 tonami, med njimi osem velikih petrolejskih ladij s 73.000 tonami. Nemške podmornice so potopile od 24. januarja t. l., ko so se prvič pojavile v ameriških vodah, potopile 1.259.000 brutoregisterskih ton. Skupno z uspehi italijanskih podmornic se je to število dvignilo celo na 1,4 milijonov ton. Italijani sami so potopili 114.000 ton ameriških, angleških in pod tema zastavama plovečih ladij.

Ob Kanalski obali so nemški lovci sestrelili iz nekega sovražnega odreda sedem tovskih letal. Zapadno od St. Nazaire-a so nemška bojna letala v nizkem poletu potopila nek sovražni hitri čoln.

Angleški bombniki so v noči na 29. marca napadli nekatera mesta severonemškega obalnega področja, zla-

sti mesto Lübeck. Civilno prebivalstvo je beležilo nekaj izgub. 12 napadalcev je bilo zbitih na tla.

Nemški rušilci so po poročilu z dne 30. marca napadli spremljavo, ki je bila določena za Murmansk. Z granatami in torpedi so potopila neko 10.000-tonsko transportno ladjo, ki je bila natovorjena s tanki iz Newyorka za boljševike. Ko se je zdanilo, je prišlo do pomorskega spopada z močno skupino angleških križark in rušilcev. Neka angleška križarka je dobila težke poškodbe s torpedom. Eden izmed nemških rušilcev je bil v hudi bitki potopljen. Del posadke so rešili drugi rušilci.

Pred francosko obalo je neko nemško bojno letalo potopilo angleški hitri čoln.

Omenjeno spremljavo, ki je bila namenjena za Murmansk, so po poročilu z dne 31. marca napadle nemške podmornice ter potopile pred zalivom Kola dva transportnika s skupno 11.000 tonami. Torpediran je bil tudi še neki tretji transportnik.

V Severni Afriki je bilo mirneje razdobje velikih peščenih viharjev, samo letalstvo je bombardiralo Tobruk in neka vzletišča.

Podmornica pod poveljstvom kapitanleutnanta Endraß-a se ni več vrnila. Endraß, ki je bil odlikovan s hrastovim listom k Viteškemu križu železnega križa, je bil eden izmed najodličnejših komandantov nemških podmornic.

Po poročilu z dne 1. aprila je bil v Severni Afriki odbit napad angleških izvidniških oddelkov. Letalstvo je napadalo vzletišča v Marmariki in v obalnem področju Egipta.

Pozdrav vseh zavednih
Spodnještaercev je

„Heil Hitler!“

Weltbild

Ostergrüße für unsere verwundeten Soldaten. Wie in vergangenen Jahren so gehen auch jetzt in der Zeit vor Ostern Kindergruppen der NS-Frauenschaft wieder in die Lazarette, um den Verwundeten mit selbstgebastelten Geschenken und Blumen eine kleine Freude zu bereiten

V znamenju vstajenja

V velikonočnem razpoloženju se nam očituje bolj kot sicer vsa veličina preroda, ki se nam razodeva v prirodi. Že od pamtiveka se veselijo ljudje našega obnebja konca zime in spomladi, s katero pričanja nov vir življenja. Čas, ko se začno pod skorjo drevja in trt pretakati sokovi in ko poganja brstje, je poln upov za človeška bitja, ki se vesele sonca, rasti in življenja. Zlasti za kmetskega človeka, ki je jedva dočakal možnost za obdelovanje zemlje, je spomlad vesela znanilka novega uveljavljanja večne tvornosti in pridelovanja vsem tako potrebnega kruha. Tako je v dobi miru in nič drugače ni v vojnih časih.

V tej vojni spomladi se nam porajajo spricho razmišljanja o Vstajenju razne misli. Vsi vemo, da živimo v dobi, ko gre za preoblikovanje sveta. Stare oblike družabnega življenja so se razbile, nova vsebina socialnega in gospodarskega življenja se nam ponuja v povsem novih oblikah. Kar je bilo guilo, je zapadlo ničevnosti in iz starih razvalin klije novo življenje. Tako vidimo kot vrstniki propadanje starih, izživelih, sebičnih in vase zakrknjenih narodov, ki niso razumeli klica sedanjosti. Imperiji se lomijo

pod silo velikih zgodovinskih odločitev, kakršnih naši predniki niso doživeli niti v skupnih tri sto letih. Pojmi, ki so bili včeraj še nekaj nedotakljivega, so danes še same blede šeme. Stoletje, v katerem je kričala in odločala ljudska masa s svojimi nerazumljivimi nagibi, je končana. Živimo v dobi, ki jo urejajo genialni možje kot nekaki izvrševalci človeške usode. Živimo torej v dobi velikih mož in stvariteljnih veleumov, ki urejajo življenje narodov in našega kontinenta po spoznanjih in dognanjih, črpanih iz bioloških, rasnih in geopolitičnih neovrgljivosti. Benito Mussolini je oznanil spomlad Italije, Adolf Hitler jo je podaril svojemu nemškemu narodu. Oba naroda se borita danes v Evropi v nadčloveški borbi za končno vtelešenje svojega velikega socialnega, kulturnega in ekonomskega ideala.

Toda v tem velikem trenju med dvema svetovoma nismo samo gledalci. Postavljeni smo v borbo, ki se odigrava na žive in mrtve. Kakor vrže kmetič seme v preorano zemljo, da vstane iz njegove trohnobe novo življenje, tako se žrtvujejo na fronti najboljše sinovi naroda za tisto življenje, ki naj vzklje v dobi dolgega in blagoslovljenega miru po končni zmagi pravice. Tako je spomlad kot časovno obdobje velikih obračunov na bojnih poljanah najlepša prisposoba smrti in življenja. To tembolj, ker

daje spomlad slehernemu človeškemu bitju poleg najlepših upov tudi veselo moč in voljo do dela, borbe in življenja. Spomladi doživlja mlado in staro največji vzpon svojih duševnih in telesnih sil. To ugotavljamo, ko gledamo prirodo v svoji pozni prebujenosti.

Se nikdar ni imelo življenje tako globok smisel kot sedaj, ko gre za preoblikovanje sveta. Miliyonov ljudi se sprašuje na tihem, kako neki bo končala ta ogromna borba za uveljavljanje novih načel človeškega sožitja. Jasno pa je, da bo zmagal duh obnove nad duhom razkroja. Kedaj bo zmagal, sedaj ni važno. Pot do zmage je morda še daljša kakor si mislijo mnogi vrstniki, tudi bremena, ki nam jih nalaga ta vojna, se proti koncu nikakor ne bodo zmanjšala. Toda v naših srcih je volja in moč, naš um je zdrav in nam kaže pravo pot. Prepričani smo v vsej globini našega srca, da bo v tej borbi med dobrim in hudim zmagalo poštenje. Tisti, ki skušajo zavreti kolo zgodovine nazaj, bodo obležali raztreščeni na tleh. Zgodovina ima svoj tok, ki ga ne more presekatii nobena sila na svetu. Pot v trohno premaganega stoletja bi nujno vodila v anarhijo ali brezvladje. Mladi narodi Evrope pa nočejo nič drugega kot živeti. V spomladanski ognjevitosti se lotevajo vseh nalog, ki jih terjaja sedanja trda vojna. Ves evropski kontinent je danes združen pod močno roko Adolf Hitler-ja, ki se pripravlja na dokončni in uničujoči udarec brezbožnemu in protiljudskemu boljševizmu. Ko bo uničena ta kuga človeštva, bo zasijala sodobnikom zarja novega reda. Je to red, ki ga ne prejmemo na kroznikih, ker si ga moramo priboriti. V tej borbi nočemo zaostati nikjer, saj gre za smisel vsega bodočega življenja. Vstajenje, ki ga praznujemo ob tej Veliki noči, nas potrjuje v našem notranjem zanosu in v dobri volji, sodelovati z vsemi močmi naših mišic, dokler ne bo izvojevana zmaga življenja nad smrtjo.

Pobuna čet generala De Gaulle-ja. V vrstah čet generala Gaule-ja je v Damasku med afriškimi vojaki prišlo do pobune. Pri tem so pobunjeniki pobili več častnikov in podčastnikov francoske narodnosti, ki so hoteli napraviti red. Upor je baje trajal celi dan in so šele nove čete, ki so prišle kot ojačenje, napravile red.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter Friedrich Golobt alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juni 1941 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises.

Blamaža pri St. Nazaire-u

Angležem se je ponesrečil napad na izliv reke Loire - Izkranci angleški oddelki so bili uničeni Churchillova „ofenziva“ na pritisk boljševikov popolnoma izjalovljena

Preteklo soboto je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo med drugim vest, katera je bila emitirana že preje v radiu kot posebno poročilo. Po tem poročilu so poskusile angleške pomorske sile v noči na 28. marca izkrcati ob izlivu reke Loire v Franciji svoje čete, da bi tako napadle nemško podmorniško bazo St. Nazaire ter uničile zatvornico luke. V ta namen so spustili proti zatvornici nekega starega ameriškega rušilca, ki je bil v to svrhu natovorjen z razstrelivom. Nemške mornariške obalne baterije so vzele imenovanega rušilca na muho in ga zadele tako dobro, da je zletel v zrak, še preden je dosegel do svojega cilja. Angleži so izvedli svoj napad s pomočjo hitrih in jurišnih čolnov, ki so pa bili v ognju nemške artilerije ali uničeni ali pa težko poškodovani. V kolikor je sovražniku uspelo izkrcati svoje moštvo, so bili angleški oddelki pri svojem poskusu, napasti ladjedelnico ter vdreti v mesto, razpršeni od nemških čet vseh rodov. En sovražni rušilec, devet hitrih čolnov in štiri torpedovke so bile uničene. Sovražnik je imel izredno krvave izgube, razen tega pa so nemške čete ujele nad sto Angležev. Nemška mornarica ne obžaluje izgube niti ene same edinice. Tudi v podmorniški bazi ni nastala nikaka škoda. Ko se je zjasnilo, so trčile nemške torpedovke na neko premočno eskadrilo angleških rušilcev, ki so se pa umaknili po kratkem ognju nemških torpedovk.

Nobenega dvoma ni, da so Angleži riskirali svoj »udarec« protj kontinentalni obali samo na pritisk boljševikov. Šele predpretekli torek je zahteval londonski agent Stalina, veleposlanik Majski, naj že vendar zavzniki razbremenijo vzhodno fronto z ofenzivo na kontinentu. V noči od petka na soboto so si Angleži privoščili v St. Nazaire-u krvave butice, kakor pač nista pričakovala ne Churchill in tudi ne Majski. Izkazalo se je,

Uspešni nemški napadi na vzhodni fronti

Potak težkih obrambnih bojov na vseh delih vzhodne fronte - Ogromne človeške in materialne izgube boljševikov

Pretekli četrtek so nemške in zavzniške čete odbile na polotoku Kerč nekaj slabih sovražnih napadov. V kotlini reke Donec so se razbili sovražni napadi, podprti s tanki, ob žilavem odporu nemških in romunskih čet. Tudi na drugih odsekih vzhodne fronte, kjer se je začel taliti sneg, so bili odbiti sovražni napadi v deloma trdih bojih. Lokalni nemški protinapadi so bili uspešni.

Po poročilu z dne 27. marca so boljševiki na Kerču nadaljevali svoje napade v valovih, ki so se zdrobili ob nemško-romunskem odporu. 12 tankov je bilo pri tem uničenih.

Severovzhodno od Taganroga so vrgle nemške čete močne sovjetske odrede, ki so imeli izredno težke izgube. Slične izgube je imel sovražnik tudi na srednjem in severnem sektorju vzhodne fronte. Nemško letalstvo je razbilo zbirališče tankov na Kerču in 19 transportnih vlakov v srednjem odseku fronte. 253. nemška pehotna divizija je v teku več tednov odbila v najhujših borbah 120 sovjetskih napadov ter je uničila glavnino več sovjetskih divizij.

V območju Doneca, in sicer vzhodno od Harkova, so nemške čete odbile srdite sovjetske napade ter pri tem uničile devet sovražnih tankov. Tudi na drugih odsekih so se izjalovili sovražni napadi ob ponovnem mrazu v ognju nemških čet. Artilerija je uspešno obstreljevala Leningrad in Kronstadt, kjer so opazili velike požare in eksplozije. V noči na 30. t. m. so nemški bojni letalci bombardirali jedro mesta Moskva, obenem pa tudi cilje ob zgornji Volgi z bombami najtežjega kalibra. Bombe so zlasti rušile v oboroževalnih tovarnah.

Severovzhodno od Orela so vrgle čete neke nemške motorizirane pehotne divizije sovražnika iz njegovih postojank. Bilanca tega naskoka je bila par sto ujetnikov, sedem topov in 65 metalcev min oziroma strojnic.

V področju reke Donec so bili ponovni sovražni napadi odbiti. Mnogo vojnega materiala so zaplenile nemške čete o priliki čiščenja vzhodno od Harkova.

Sovražnik je po poročilu z dne 31. marca napadel na srednjem delu fronte na več mestih z jačjimi odredi. Vsi ti napadi so se razbili ob velikih izgubah sovražnika. 24 tankov je bilo v teku teh borb uničenih.

PK.-Aufn.: Kriegsberichter Peter (Wb.)

Marine-Tonfilmkino auf großer Fahrt. Weite Strecken gilt es oft über Eis und Schnee zurückzulegen, damit auch die Kameraden bei den einsam gelegenen Marineeinheiten einmal einen Tonfilm erleben können

Resne besede

V zadnji številki velikega tednika »Das Reich« je napisal državni minister dr. Joseph Goebbels zelo pomemben uvodnik na naslov vseh tistih, ki mislijo, da lahko v tej dobi, ko gre nemškemu narodu za biti ali ne biti, služijo samo svojim lastnim interesom. V svojem članku je minister dr. Goebbels na svojstven in znan način duhovito, toda ostro obračunal z vsemi tistimi elementi, ki še vedno ne znajo in ne morejo pojmovati, kaj je narodno občestvo ali skupnost. Posvaril je različne, oduhuje, ljubitelje »menjalnega« kupčevanja, skratka vse tiste ljudi, ki s svojim postopanjem kvarijo funkcioniranje vojnega gospodarstva. Pri tem je omenil tudi to, da je v teh časih zelo riskantno preveč gojiti svoj trebuh, ker bi prevneti predstavniki te vrste sonarodnjakov lahko zaigrali svojo glavo. Vojna je trda in neizprosna. Trdi in neizprosni so tudi zakoni vojne. V času, ko nemški vojak na fronti dnevno doprinaša najhujše telesne napore in gleda fakorekoč vsak trenutek smrti v oči, nima nikdo pravice, v varnem zavetju domovine kopiciti svoje dobičke in se mastiti na račun svojih sonarodnjakov. Minister dr. Goebbels je nedvoumno izrazil, da je vlada dolžna napram veliki večini nemškega naroda, ki se je doslej vedno sijajno izkazal, nastopiti s strogostjo in pravičnostjo, ki se ujema z naporu fronte.

Kar je zapisal gospod minister v imenovanem tedniku, velja seveda tudi za nas Spodnještajerce. Spodnja Štajerska je vse od osvobojenja aprila lanskega leta do danes pokazala, da je vredna Führerjeve odločitve. Z dejanji in žrtvami je pokazal naš spodnještajerski človek, da se zaveda velike odgovornosti, ki nam jo vsem nalaga vojna s svojimi terjatvami. Zlasti velika je odgovornost naših kmetov in obrtnikov ter trgovcev. Vojna zahteva, da se pridelan živež pravilno in pravično razdeli na vse tiste, ki so navezani na kupovanje živil in drugih nujnih življenjskih potrebščin. Kdor odteguje prometu z živili nujne življenjske potrebščine v spekulativne svrhe, je ljudski škodljivec. Cene so urejene v Nemčiji tako, da je zavarovan zaslužek vsake kupčevalne oziroma proizvajalne stopnje. Kdor si lasti prekomerne dobičke, je prav tako ljudski škodljivec, ker je Führer že v enem svojih govorov od začetka te vojne izrecno povdaruil, da se v tej vojni ne sme doma nihče z dobički rediti vsled vojne. Velika Nemčija je takoj ob izbruhu vojne racionalizirala živila in najnujnejše življenjske potrebščine. Sam minister dr. Goebbels je

Nemško letalstvo je uspešno bombardiralo Sevastopol, Kerč, železniške zveze, vzletišča itd. V času od 23. do 30. marca so izgubili boljševiski 183 tankov.

zadnjič ugotovil, da sicer nikdo nima danes preveč odmerjenih živil, pa tudi stradati ni treba nikomur. So težave in bilo bi neumestno, jih tajiti. Toda vojaka na fronti nikdo ne sprašuje o njegovem mnenju, kdaj in pod kakimi okoliščinami bi bilo treba zavrniti kak napad ali pa ga prenesti v sovražne črte. Ravno tako mora tudi domovina doprinesati svoje žrtve. Mehanizem nemške oskrbe je tako natančno izdelan, da se ni treba bati njegove odločitve. Če vsi soudeleženci proizvodnje in kupčije izpolnijo skupno s potrošniki svojo dolžnost, ne more biti nikakih motenj v pravilni in pravočasni oskrbi prebivalstva. Meščani imajo svoje nakupovalne vire, ki jih je določilo razdeljevalno gospodarstvo. Meščani torej nimajo ničesar iskati na deželi, prav nikakor pa tedaj, ako kmetom nudijo za razna redka živila prekomerne in celo bajeslovne cene. Taki ljudje so ravno tako škodljivci, ker si skušajo dodatno pridobiti živil, ki jih drugi sonarodnjaki, katerim primanjkuje za to denarja, časa in priložnosti ter »zveze«, pač ne zmorejo. Ljudem, ki

Stara politika v novi obleki

Kakor poročajo listi, je angleški minister Stafford Cripps objavil v okviru dveurne tiskovne konference v Delhiju predloge angleške vlade glede ureditve indijskega vprašanja. Vsi ti predlogi, ki so zapopadeni v peterih točkah, ne pomenijo nič drugega kot obljube, ki naj se izpolnijo šele po vojni. Cripps je bil v velikih škripcih, ker je iz ust indijskih časnikarjev kar mrgolelo raznih vprašanj. Odgovoriti je moral na nič manj kot 500 vprašanj. Prišlo je do zelo kritičnih trenutkov, tako da je Cripps že skoraj izgubil svojo potrpežljivost. Skočil je nenadoma pokoncu ter izjavil: »Jaz sem zelo spravljive narave. Toda nekje je meja, in če mislite, da se lahko slabo izražate o angleški vladi in angleškem narodu, lahko napravim konec tej konferenci.« Jedro njegovih izjav pa je bilo, da si londonska vlada pridržuje za časa trajanja vojne odgovornost za kontrolo in vodstvo obrambe Indije. Angleška vlada obljublja Indijcem sklicanje ustavodajne skupščine takoj po končanih sovražnostih te vojne. Angleži predvidijo nekako Indijsko Unijo, ki naj bi bila nekaj dominijon. Ta dominijon naj bi bil v zvezi z združenim kraljestvom in drugimi dominijoni skupno udan angleški kroni. Ustavodajno skupščino bi tvorili člani dosedajnih parlamentov, pa tudi indijske kneževine bi se lahko udeležile s pristopom v Indijsko Unijo. Čl. 5 angleških predlogov odreja Indiji za časa trajanja vojne vsako samostojno vodstvo. To je eden izmed najvažnejših angleških predlogov. Indijski voditelji so bili sila razočarani, ko jim je Cripps prečital svoje predloge. Sedaj vedo, da

se šestokrat pojavijo v avtomobilih po naših vaseh in ki obljubljajo kmetom z migljaji na debelo založene denarnice visoke cene za mast, meso itd., je radi tega treba pokazati vrata. Naj se naučijo disciplinel!

Ostre kazni, ki jih izrekajo sedaj po vsej Nemčiji proti ljudskim škodljivcem, so že nekak svarilni memento. Vsi se moramo zavedati, da je od brezhibnega funkcioniranja vojnega gospodarstva in zlasti ljudske prehrane odvisno zelo mnogo. Fronta potrebuje zelo mnogo, zato se mora potrošnja v domovini skrbeti na kar najdopustnejši obseg. Kdor se te nujnosti ne zaveda, pač ne ve, da greši proti zakonu vojne.

Resne besede, ki jih je napisal minister dr. Goebbels na naslov vseh Nemcev dobre in slabe volje, bomo na Spodnjem Štajerskem upoštevali s podvojeno vnemo. Vsi se zavedamo, da bo fronta le tedaj zmagovala in zmaga, če bo domovina do zadnjega izpolnila svoje naloge. Te naloge niso majhne, tem večja pa bo radi tega naša vnema in dobra volja.

gre za staro politiko Anglije v novi obleki. Anglija se zopet poslužuje obljub, ki jih tudi po vojni nikakor ne bi izpolnila. Indijci vedo, da jih angleška vlada vodi za nos, kar pa nič ne spremeni na dejstvu, da bo ostala indijska kriza spričo angleških predlogov še nadalje nerešena.

Novo nalogo Vzhodne Azije

Iz Tokija poročajo: Japonski ministri predsednik Tojo je imel o priliki dveletnice proglasitve Nankinga kot nove kitajske prestolnice govor, ki so ga prenašale japonske in kitajske radiopostaje. Tojo je med drugim izjavil, da se nahaja Vzhodna Azija na edinstveni preokretnici svoje zgodovine. Vsi vzhodnoazijski narodi so se po izgonu anglo-ameriških tlačilcev zamislili v svoj lastni položaj. Samo vlada v Čungkingu je še nadalje na razpolago anglo-ameriški taboru, ne oziirajoč se na to, da povzroča s tem milijonom Kitajcem samo bedo in stisko. Moje simpatije — tako je dejal Tojo — veljajo nedolžnim Kitajcem, ki postajajo žrtve te politike. Istočasno pa preklinjam tiste politike v Čungkingu, ki še danes nočejo spremeniti svojega sovražnega držanja in ki nočejo sodelovati pri velikih vzhodnoazijskih nalogah. Ti politiki so dejansko izdajalci vzhodnoazijskih narodov. Ti politiki pa naj tudi vedo, da je japonska vlada odločena in tudi v stanju, streči vsakogar, ki se upira velikim nalogam obnove Vzhodne Azije.

Kakor poroča agencija Domei iz Nankinga, je imel skoro istočasno tudi kitajski ministri predsednik Vang čingvaj o priliki dveletnice nankinške vlade govor, v katerem je med dru-

Amerika jim ne more pomagati

„Uspeh“ prve interameriške konference - Zedinjene države potrebujejo svoj vojni material za sebe in ne morejo drugim državam oddajati

iz Berlina poročajo: Te dni se je sestala v Severni Ameriki prva interameriška obrambna konferenca. Udeleženci te konference niso slišali nič razveseljivega. Nasprotno: severoameriški mornariški min. Knox je moral priznati, da se je položaj vsled učinkovanja nemških podmornic poslabšal v naraščajočem smislu. V svojem govoru je zahteval Knox, da bi bilo treba vso plovo Severne, Srednje in Južne Amerike zaščititi z vsemi razpoložljivimi sredstvi, ker je treba računati z dejstvom, da se bo vojna

razširila na ves Južni Atlantik in ves Pacifik. Veliko resnost položaja je poudaril Knox v svojem govoru pred zastopniki 23 ameriških držav. Knox je sicer omenil obljube glede pomoči s strani Washingtona, toda obenem je opozoril konferenco, da mora vsaka ameriška republika v okviru lastnih mornariških možnosti razviti svoja pomožna sredstva, da bi plovba tako lažje odolevala grozeči nevarnosti. Amerika da bo sicer zvišala svojo proizvodno kapaciteto, ki bi omogočila naknadne pošiljke mornariškega materiala, toda preveč se države na to ne smejo zanašati. Na koncu svojega govora je dejal minister Knox, da bodo ščitile države svojo usodo, ako bodo spoštovale nauk o »kontinentalni solidarosti«.

Po Knoxu je govoril ameriški vojni minister Stimson, ki je imel še manj ponudb kakor Knox. Končno je govoril tudi šef generalnega štaba Zedinjenih držav general George Marshall. Možakar je oznanil z velikim povdarkom, da zasledujejo Zedinjene države en velik cilj: zbrati vse sile k ofenzivi, ki se naj prične čimprej. Ta načrt je treba po mnenju govornika zasledovati žilavo in odločno, ker je obramba zapadne hemisfere izrednega pomena in ker je treba preprečiti, da bi postala zapadna hemisfera bolj šibka. S temi načrti je Marshall prišel vsekakor malo prepozno, ker so jih deloma že uničile nemške podmornice s svojo veliko aktivnostjo ob ameriški in kanadski obali. Interameriška konferenca v Washingtonu je nadalje dokazala, da srednje- in južnoameriške države nikakor ne morejo računati na kako izdatno pomoč s strani Zedinjenih držav. To je jasno razvidno iz zaključnih besedi, ki jih je spregovoril imenovan general Marshall. General

je namreč dejal, da morajo drugi narodi svoje materialne dobave »nekoliko skrčiti« z ozirom na velike potrebe, ki jih imajo Zedinjene države same v obrambi Amerike.

Angleži so v Lübecku uničili samo kulturne spomenike

Kakor je sporočilo vrhovno poveljstvo nemških vojske, so angleški bombniki napadli staro hanzeatsko mesto Lübeck. Svoje bombe pa niso vrgli morda na kake vojaške cilje, temveč na stare kulturne spomenike v starem delu mesta. V Lübecku, prekrasem biseru severonemške gotike, štrlijo proti nebu samo razvaline. Tako je uničena Marijina cerkev, čije dva stolpa sta skozi šest stoletij karakterizirala sliko mesta. Angleški piloti so spali svoje bombe tudi nad stolnico, Petrovo cerkvijo in nad starim rotovžem. Bombardirali so znamenita vrata Holsten, nadalje muzej, biblioteko in starodavna znamenita skladišča soli.

Napad na Lübeck ni imel nikakega drugega smisla kakor navadno uničevanje. Od obstoja stolnice ali kake druge cerkve starodavnega mesta, pa najsi je izguba še tako bolečna, pa ne zavisí izid te vojne. Nikjer niso Angleži zadeli vojaških objektov ali pa vojno-gospodarsko važnih ciljev. Kakor 3. marca v Parizu in pri poznejših napadih na Münster in Aachen, angleški letalci niso mogli zadeti vojaških ciljev. Tako so Angleži uničili nenadomestljive kulturne spomenike, ki se jih je čuvalo skozi stoletja. V par urah je izginila njih lepota s površine zemlje. Izgleda, da hočejo Angleži pokazati krevliskim oblastnikom letalski del tiste »ofenzive«, ki jo je londonski sovjetski veleposlanik Majski že tako nujno zahteval. Pripomniti pa je treba, da boljševoiki Angležem k temu barbarizmu niti ne ploskajo, ker se zavzdajo, da je vojaška učinkovitost takih napadov na cerkve in muzeje enaka — ničili.

Srdite borbe v Burmi

Po zadnjih poročilih iz Burme so dosegle japonsko-angleške borbe na tem odseku fronte svoj višek. Najprej so Japonci porazili čete maršala Čangkajška v bližini Toungoo-a, nakar so se vrgli na Angleže pri Promenu. Tu se je Japoncem posrečilo obiti Angleže v velikem loku. Angleži obiti prišli k umiku do mesta Promen. Japonci so v teku borb z umikajočim se sovražnikom ujeli veliko število ujetnikov. Obenem je nastala na angleški strani neka čudna situacija. Indijski vojaki, ki jih silijo Angleži v boj z Japonci in Burmezi, se puntajo in stopajo na stran svojih »sovražnikov«. Tako so morali Angleži v nekem indijskem polku, ki se je branil streljati na Japoince, ustreliti vsakega desetega moža.

Medtem se je povrnil na otokih bivše Nizozemske Indije zopet red in mir. Japonci so v kratkem času normalizirali vse javno življenje. Tudi na otoku Borneo je opaziti najtesnejše sodelovanje domačinov z japonskimi oblastmi, ki so uvedle na tem otoku posebno civilno upravo. Ta civilna uprava se je najprej pobrigala za varovanje prehrane prebivalstva, obenem pa tudi za odstranitev vojne škode. Japonci so takoj uvedli kontrolno cen in tako onemogočili prekomerne dobičke. Pošta in radio že funkcionirata v japonski upravi. Japonci so nadalje poskrbeli za stabilizacijo valute in za uvedbo novega davčnega sistema, ki bo odgovarjal položaju, kakor je nastal vsled vojnih razmer. Japonska je danes neomejen gospodar nad največjimi zalozami kinina na svetu. Anglija in Amerika sedaj ne moreta do kinina, ki je za pobijanje malarije največje važnosti. Lahko se je predstaviti njih težave, ako bi hoteli zanesti vojno v ekvatorialna predročja, kjer brez kinina ni niti misliti na kako zdravljenje vojakov in civilnega prebivalstva.

gim ugotovil, da so japonske vlade v tej vojni zelo približale uresničenje načela o zgraditvi Velike Azije.

Jede Minute kann den Kampf bringen

Von Kriegsberichtler Wilhelm Dieckmann

PK. Die Kolonnen zogen über die alten Kampfstätten des Kessels neuen Kämpfen entgegen. Infanteriekompanien, Mot- und Schlitt-Verbände, Stäbe waren auf dem Marsch. Panzer, Flak- und Sturmeschütze rollten wieder. Zwischen den Schneewällen zu beiden Seiten der Rollbahn ging es nur ruckweise vorwärts. Auch die geländegängigen Panjerschlitzen und Zugmaschinen konnten wegen Minengefahr nicht abseits vom Wege fahren. Links und rechts waren die Soldaten der Baubattallione unentwegt bemüht, die Straßenbreite zu erweitern, Ausweichstellen anzulegen und aus Eisblöcken längs- und quergezogene Mauern zum

Schutz gegen Schneewehen aufzuschichten. Die unermüdblichen Feldgendarmen versuchten den Verkehr in Fluß zu halten und hatten an den zahlreichen schwierigen Passagen ein schweres Amt. Heute schien die Sonne, morgen konnte wieder ein Schneesturm gehen. Hier trat immer etwas Unerwartetes und Unvorhergesehenes ein, hier gab es ständig Überraschungen. Wandlung der sowjetischen Angriffspläne

Die Einheiten rückten an die Front und doch auch wieder nicht an die Front: die Front war überall. Es gehört zu den üblichen Selbstverständlichkeiten dieser Bewegung, daß sie je-

PK.-Aufn.: Kriegsberichtler Henisch (Wb.)

Ein Kommandogerät einer Flakbatterie im Osten

derzeit in Kampf übergehen konnten. Handgranaten und Maschinenpistolen waren griffbereit gegen den immer zu erwartenden Überfall, unablässig suchten hinter den schußbereiten Zwillingsmaschinengewehren wachsame Augen den wolkenlosen Himmel nach Ratas ab. Da war rechts unmittelbar an der Straße eine Batterie in Stellung gegangen, um Ansammlungen versprengter Kräfte drüben im Wald zu zerschlagen. Weiterhin sicherte Pak gegen immerhin mögliche Angriffe von Panzern, da der T 34 mit seiner großen Bodenfreiheit und den breiten Gleisketten auch durch den hohen Schnee kam und nicht unbedingt an Wege gebunden war. Die bolschewistische Kampfführung stützte sich nun wieder vorzugsweise auf Störung und Beunruhigung durch Banden und Schikommandos, nachdem ihr erster Ansatz zur Initiative und zu Operationen größeren Stils nach unserem Muster in der Winteroffensive fürchterlich gescheitert war.

Die Landschaft des Todes

An der ziegelroten Bahnhofsrue, die mitten im freien Gelände in der Nähe der Reste des bolschewistischen Truppenübungsplatzes stand, wurde die Ausstattung der in der Winterschlacht von Rachew vernichteten Divisionen gesammelt, die über Winter von der Wolga bis an die Weichsel hatten dringen sollen. Sie hatten alles verloren und hier gelassen.

Die Armisten der Stoßdivisionen bedeckten die Schneefelder vor den alten deutschen Stellungen. Sie waren noch nicht mal von der Wolga fortgekommen, und sollten doch die Weichsel erreichen. Die Winterdurchbruch nach Deutschland der eigens hierfür aufgestellten und angesetzten

Massen war schon hier, kaum versucht, auch gestoppt.

Es waren grausige und schaurige Leichenfelder. Die weiten weißen Flächen sahen aus, als wären sie von braunen Maulwurfshügeln aufgebrochen. Reihenweise und übereinander lagen die zusammengeschossenen Sowjetarmisten da, verkrümmt oder zerfetzt, mit starr erhobenen Armen und Beinen. Der Fuß konnte nicht zutreten, ohne an eine Leiche zu stoßen. Es war die Landschaft des Todes.

Ungeheure Verluste der Sowjets

In dem Dorf, in dem nachmittags drei Uhr zur Mittagsrast gehalten wurde und die dampfende Feldküche unter einer Gruppe kahler Birken auffuhr, war kein Haus mehr zu betreten, daß man etwa auf einem Stuhl oder auf einem Tisch und doch ein wenig geschützt den duftenden Schlag Erbsensuppe aus dem Kochgeschirr hätte löffeln können. Hier war nichts mehr heil, hier lebte nichts mehr. Drüben an einer Hauswand saßen sieben Bolschewisten nebeneinander in sich zusammengesunken, die bärtigen grauen Gesichter auf der Brust. An der Hausecke waren zwei, vier, fünf lang hingestreckt. Ein sechster klebte förmlich am Gebäude schräg wie ein Akrobat im Sprung. Bis zu seiner Höhe war die Hausfront vom Dach ab glatt aufgerissen. Der breite Ofen, von dem gespensterhaft die dunklen Augenausschnitte einer Gasmaske herunterglotzten und über dessen Rand ihr Rüssel herüberhing, erhob sich über Schutt und Staub. Hinter dem Haus ragten aus einem Sprengtrichter verstümmelte und verbrannte Leiber hervor, zwischen ausgeglühten Stahlhelmen und Gasmaskenbüchsen und einem zertrümmerten Maschinenge-

wehr. Überraschend und unerbittlich hatte der schnelle Tod zugeschlagen und getroffen.

Bunker unter Häusern

Da wurde an dem Ort, an dem alles tot und erstorben schien, das verborgene Leben entdeckt. Von irgendwoher schwankten zwei Frauen heran, die eine mit den beiden Eimern am Wasserholz, die andere mit einem Bündel auf dem Handschlitten hinter sich, und verschwanden plötzlich unter der Erde. Dort, wo sie ihre Lasten eben abgestellt hatten, war gerade neben einer kleinen Mulde voller toter Bolschewisten ein Brett flach in der Erde. Man klappte die Falluke auf. Stickiger widerlicher Dunst quoll einem entgegen. Da unten zeigte sich nach einer Pause ein bleicher Vinderkopf wie ein Geistergesicht, blickte verständnislos aus hohlen Augen nach oben und brachte allmählich auch ein paar russische Brocken heraus, die keiner verstand. Dabei tauchten mehr und mehr Gesichter in dem dunklen Ausschnitt zusammengedrängt auf. So hauster in den Bunkern, die die Bolschewisten kunstfertig und mit dreifacher Balkendecke unter den Häusern gebaut hatten, Frauen und Kinder, die nach der Schlacht in ihre Dörfer zurückgekehrt waren und nichts mehr als das vorfanden. In den kaum halbmannshohen Unterständen, in die kein Luftzug und kein Lichtschein drang, fristeten sie ihr Dasein bei Pferdefleisch als letzte Nahrung, und auf halbverfaultem Stroh in ihren Lumpen und mit ihren Läusen. Wirklich ein Leben von Leichen unter Leichen.

Initiative in deutscher Hand

Die Kolonnen zogen vorbei und weiter dorthin, wo schon die Geschütze brüllten und wo es auch über kurz oder lang nach hartem und erbittertem Kampf ebenso aussehen würde, wie in dem durch den brutalen Zerstörungswillen der Bolschewisten zu einem Elendsquartier gewordenen und

PK.-Aufn. Kriegsberichtler Keßler (Wb.)

In der vordersten Stellung. Stets liegen die Handgranaten griffbereit neben den mit weißer Tarnkleidung versehenen Schützen

Skupnost prebivalstva in oborožene sile na Spodnjem Štajerskem

Prvi »dan oborožene sile« ali »Tag der Wehrmacht« na Spodnjem Štajerskem je bil pravi dan ljudstva. V okviru akcije za zimsko pomoč je oborožena sila priskočila, da po svojih močeh doprinese svoj delež za uspešen zaključek tega letošnjega nad vse koristnega socialnega delovanja. Prebivalstvo Spodnje Štajerske je doslej že večkrat dokazalo svojo voljo in pripravljenost, prispevati v zbirke, ki so v interesu ljudstva, na dan oborožene sile je pa s svojimi prispevki posekalo samega sebe. Dan oborožene sile je najlepše dokazal povezanost in skupno delo prebivalstva in vojaštva, kar predstavlja fundament nemštva na Spodnjem Štajerskem. Enotna volja ter smisel za skupnost, ki sta v prireditvah vojaštva prišla do izraza, je uspeh, ki ga je priznati oboroženi sili.

Prostor je preomejen, da bi se popisalo vse podrobnosti bogatega sporeda, ki so ga izvedli strumni vojaki po spodnještajerskih garnizijah. Omena vredno je, da je samo v Marburg-u 25 tisoč oseb obiskalo vojašnice, ki bodo s svojimi spomini na vse dobljene višje

zu einem Friedhof werdenden Gebiet, das sie hinter sich ließen. Die Schlacht ging fort. Neue Operationen bahnten sich an, die die Sowjets wiederum vernichtend treffen sollten. Sie begannen den Winter mit einem massierten Ansturm, der uns erschüttern und werfen und sie bis ins Reich bringen sollte. Sie bezogen eine maßlose Abfuhr. Sie wollten uns unter den Einwirkungen des barbarischen Winters das Heft aus der Hand schlagen. Wir bestimmten auch im Winter nach wie vor das Gesetz des Handelns und entschieden, wann und wo sie gepackt und geschlagen wurden.

dalje časa živeli med Spodnještajerci kakor veliko besedi.

Že vabila s humorističnimi napisi na vojaških vozovih ter jezdeci, ki so s svojim sprevodom v soboto opoldne pozivali prebivalstvo na obisk vojašnic ter temu sledeč vojaški koncert na Burgplatz-u je Marburger-je spravił v dobro voljo.

»Pester večer« v dvorani Heimatbund-a je seveda bil razprodan in je lepo uspel. Vsak obiskovalec je prišel na svoj račun. Tri ure trajajoče kratenje časa so olepšali člani mestnega gledališča. Poveljnik mesta ali Standortältester major von Bonin je v svojem pozdravnem govoru omenil važnost prvega »dneva oborožene sile«.

V nedeljo so izbrane koračnice veselih godb budile mestno prebivalstvo, da je moralo nekoliko preje iz postelj, kakor je to v nedeljah navada. Redni avtobusni promet je nato skrbel, da so ljudje lahko prišli v vojašnice. V kadetnici se je gledalcem nudil vojaški dogodek prvega reda, kjer so ljudske množice v predpoldanskih urah sledile zanimivim predvajanjem naše strumne vojske.

Sledilo je ogledovanje vojaških prostorov ter ostalih znamenitosti vojašnice. Z velikim zanimanjem so si obiskovalci ogledali ureditve življenja vojakov.

Slavnostno serviranje kosila, ki je bilo nad vse okusno in dobro, je v splošnem ugajalo in marsikateri Marburger si bo želel še večkratne postrežbe iz vojaške poljske kuhinje.

Tudi v Cilli-ju, Windischfeistritz-u in Rann-u so dan oborožene sile proslavili meščani na podoben način skupno z vojaštvom kakor v Marburg-u.

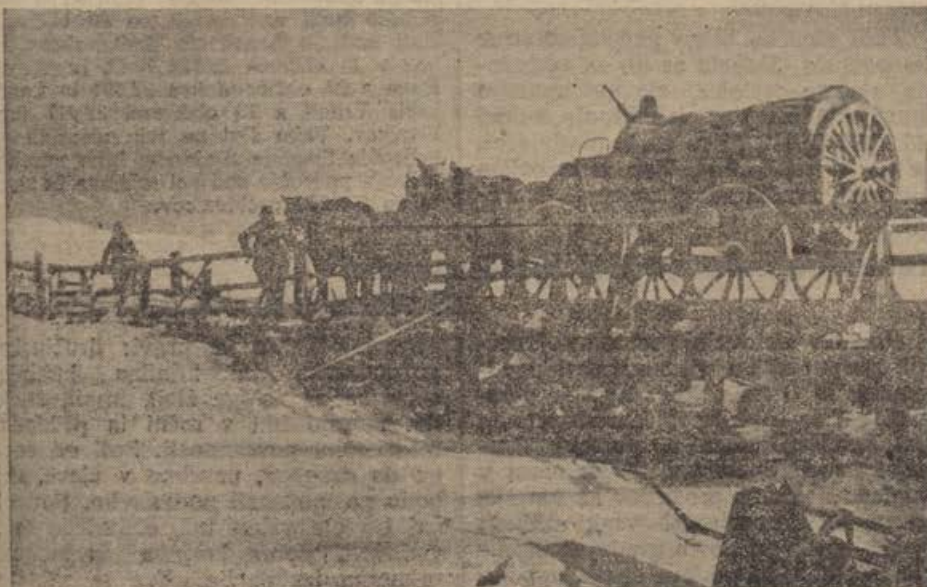
PK.-Aufn.: Kriegsberichtler Dehl (Wb.)
Störungssucher bei der Arbeit. ...und dann wird die Fernsprechvermittlung angerufen und die Leitung in Ordnung befunden

Junaštvo v svetovni vojni

Se živeči bojevniki iz svetovne vojne zanimivo slikajo junaško smrt takratnih frontnih vojakov. Znano je mnogo slučajev, da so težko ranjeni vojaki kljub bolečin in zavesti, da gre z njimi h kraju, bili do zadnjega pogumni in junaški. Ne samo, da so hrabro prenašali bolečine ter mirno gledali smrti v oči, mnogokateri so izročali celo preživelim tovarišem svoje dragocenosti kakor ure, slike, pisma, spomine, izročila in tudi ustmene testamente v svrhu izročitve in predaje svojem v domovino. Šele po izvršitvi takih žalostnih zadnjih opravil so navadno mirno zaspali za vedno. Na ta način so se za domovino žrtvovali vojaki, ki so bili in jih je tudi bilo treba šteti med hrabre in junaške bojevnike. Takih bojevnikov je bilo v svetovni vojni največ.

Nekoliko bolj pretresljivo slikajo očividci umiranje tistih vojakov v svetovni vojni, ki jim po naravi, vzgoji, krvi in ostalih lastnostih ni bilo dano, da bi se jih lahko uvrstilo med junake v pravi smislu besede. Kakor jih je mogoče do neke meje bilo strah že pred samo vojno in boji, tako so se tudi bali svojega konca. Tu velja omeniti, da v armadah, ki so se v svetovni vojni borili na strani Nemčije, ni bilo priložnosti opazati mnogo takih slučajev, videlo se jih je pa v armadah nasprotnikov. Klici »mama, mama«, ki so v vseh jezikih razumljivi, še danes, četrstoletja po zaključku svetovne vojne, pojejo še živim bojevnikom po ušesih, če se spominjajo na krvave ofenzive takratnih nasprotnikov, kjer so umirajoči napadalci kakor otroci klicali na pomoč.

Izredno hrabri vojaki, torej junaki v popolnem smislu besede, so kakor vse izrednega, bolj maloštevilni, lahko se pa reče, da jih v svetovni vojni na naši

KP.-Aufn.: Kriegsberichtler Böhmier (Wb.)

Der Nachschub rollt über einen zugefrorenen Fluß im Osten

Obvarujte Vaše otroke pred davico ali difterijo!

Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je k predstoječemu cepljenju zoper difterijo, ki ga bodo aprila t. l. izvršili zdravstveni uradi v sodelovanju z voditelji šol in župani ter z uradi Volkswohlfahrt organizacije Steirischer Heimatbund, izdal sledeča navodila:

Da preprečimo obolenja na davico, se bo v kratkem vršilo **zaščitno cepljenje** s cepivom, ki so ga z najboljšim uspehom že uporabljali na Štajerskem in v drugih pokrajinah. To cepivo je neškodljivo in uspešno sredstvo, ki ga vbrizgamo tekom 4 tednov dvakrat pod kožo. V naslednjih mesecih po cepljenju se tvori in razvije v telesu **zaščitna** po več let trajajoča **zaščitna** sila in moč proti davici. Skoraj deset let cepljenec moremo na ta način obvarovati pred obolenjem za davico. Če pri neznatnem odstotku cepljenih otrok izostane torej zadostni zaščitni vpliv. Ako pa ta majhen odstotek otrok kljub cepljenju zbolijo na davico, poteka bolezen navadno milejše.

Cepljenje se vrši z vbrizganjem pod kožo na nadehtju ali pa na hrbtu med lopaticama. Zato umite otrokom pred cepljenjem zlasti nadehtje in hrbet posebno dobro in jih oblecite v čisto perilo! Cepljenje je skoraj popolnoma neboleče in ni

zdrženo z nikako nevarnostjo. Tri dni po cepljenju ne izpostavljajte otrok telesnim naporom! Drugo podkožno vbrizganje se vrši praviloma 4 tedne po prvem in je za doseg zadostne zaščite brezpogojno potrebno.

Ker ogrožajo davica otroke posebno v zgodnji mladosti, naj se zaščitno cepijo vsi tačas zdravi otroci v starosti 2 do 8 let, ki še niso bili v predhodnih letih z dvakratnim vbrizganjem proti davici zaščitno cepljeni. Zaščitno cepljenje se naj izvrši tudi pri otrocih, ki so že preboleli davico.

Javno zaščitno cepljenje se bo vršilo brezplačno počeni z aprila na. Kraj in dan brezplačnega cepljenja bo posebej razglašen, razen tega bodo prizadeti starši ozir. reditelji vsak posamezno obveščeni. Nadaljnja pojasnila dajajo zdravstveni uradi in njihove posvetovalnice kakor tudi pomožne postaje za matere in otroke.

Vse starše brez izjeme pozivamo, da s tem neškodljivim in uspešnim načinom cepljenja pripomorejo svojim otrokom, da pridobijo kar najboljšo in najdalekosežnejšo zaščito proti tej strašni bolezi. S tem boste sodelovali v preprečevanju in pobjanju davice v Ostmarki.

Pomoč spodnještajerskim kmetom

Po zaslugi šefa civilne uprave je razen objavljene pripomoči v umetnih gnojilih, semenju in strojih za spodnještajerske kmete doseženo še veliko več. Za prekopavanje zelenih zemljskih prostorov stojijo pod posebnimi pogoji 80 do 120 RM za hektar na razpolago. Za sodoben plot okrog pašnika se bo prispevalo 60 do 120 RM za hektar. Do sedaj je bilo v načrtu, prekopati 255 hektarjev zelene neobdelane zemlje ter urediti 145 hektarjev vzornih naprav za pašnike. Za ti dve zamisli je določeno 40.000 RM. Dela za melioracijske ukrepe bosta podpirala urada Wasserwirtschaftsamt v Cilli-ju in v Marburg-u.

Za pospeševanje sadjereje in gojitve sočivja je zamišljeno 50.000 RM. Podpora se bo dajala v višini 30 do 50% stroškov in bo obsegala nabavo ranih spomladanskih vrtnih oken, malih traktorjev, ogrevalnih naprav itd., saditev sadnih drevesc, nabavo sadnih brizgalk, ureditev sadnih sušilnic in sadnih šhramb. Predvidena so tudi sredstva za negovanje sadnega drevja in ureditev šol za šolanje čuvajev sadonosnikov. Vrtna okna se bodo izdelovala v Cilli-ju.

strani ni manjkalo. Tu so mišljeni izredno dobri vojaki, ki so do zadnjega trenutka bili junaki. Nešteto je primerov, ko so smrtnonevarno ranjeni častniki in podčastniki v popolni zavesti, da gre z njimi h kraju, še nadalje vodili borbe, izdajali povelja ter delovali in se borili v prid vojskovanja in tovarišev. Nič manj ni znanih slučajev o težkih ranjencih, ki so se v svoji navdušenosti za domovino do zadnjega vzdihljaja posluževali strelnega orožja.

kih gospodarstev za vzor občinam in okrajem.

Pri pooblaščenju za prehrano in kmetijstvo je zamišljena ustanovitev fonda za slučaj stiske in potrebe. Skoda, povzročena po naravnih katastrofah ali neugodah pri živini, bi se v ta namen v prvi vrsti upoštevala. Preskrbebo se je nadalje tudi sredstva za šolanje voditeljev kmetov in za sestavo kmetijske statistike.

ODREDBE

Iz odredbenega in uradnega lista šefa civilne uprave za Spodnje Štajersko. Izšla je 73. številka Verordnung- und Amtsblatt-a, v katerem je razglašeno več odredb. Omembe potrebna je odredba o preopredvi spreminjanja stanovanj v prostore za druge svrhe. — Nadalje je važna odredba, ki ureja na podlagi odredbe Reichswirtschaftsministra z dne 7. januarja 1942 prodajanje tobaka na drobno. — Odredba o preopredvi uvoza ter prevoza živih živali in živalskih izdelkov iz tujine v in preko Spodnje Štajerske. — Hkrati je objavljen razglas o obrtnem nadzorstvu (Gewerbeaufsicht) na Spodnjem Štajerskem. Gewerbeaufsichtsamt Graz, to je obrtni nadzorni urad bo te naloge izvrševal po navodilih pooblaščenca za zaščito dela in obrtno nadzorstvo na Spodnjem Štajerskem. — Končno prinaša lista uradnega lista pojasnilo in ponovitev cen za spodnještajerski rjavi premog.

Število prebivalcev Spodnje Štajerske. Odredbeni in uradni list šefa civilne uprave številka 73 je objavil točne podatke o stanju prebivalstva Spodnje Štajerske. Številke slonijo na stanju prebivalstva z dne 10. oktobra 1941. Iz okoliških občin povečan Marburg an der Drau šteje 71.440 ljudi. Od tega je 33.950 moških ter 37.490 žensk. Landkreis ali okraj Marburg an der Drau, ki je sestavljen iz 44 občin, šteje 114.178 prebivalcev. Mesto Pettau je naseljeno z 11.289, 37 občin okraja Pettau pa z 107.104 duš, v katerih so vsete tudi številke mesta in občine Pettau. Drugo največje mesto Spodnje Štajerske, Cilli, je število svojega prebivalstva pomnožilo na 18.190. V okraju Cilli z mestno občino Cilli vred so naštel 143.410 ljudi razdeljenih po 33 občinah. Bolj mali je Landkreis Radkersburg, ki ima v 11 občinah 39.971 ljudi. Landkreis Rann z 27 občinami ima 27.434 in Landkreis Trifail z 10 občinami 39.417 prebivalcev. Tako živi po teh podatkih na področju Spodnje Štajerske brez naseljeniškega področja nad pol milijona in sicer točno 523.054 prebivalcev.

70.000 RM, določenih v takojšnjem programu za pospeševanje vinarstva, se bo v glavnem uporabilo za nakup 600 brizgalk.

Za živinorejo mišljenih 30.000 RM se bo nakupilo predvsem bikov, merjascev itd. in dobrih ženskih plemenskih živali. Iz istih sredstev se bo hkrati izvedlo kontrolo mleka v pogledu kakovosti in koščine. Ustanovilo, oziroma obnovilo se bo pa tudi plemenske zadruge. Za bifežena je tudi potreba gradnje 870 naprav za kisanje zelene krme ter 72 vzornih gnojlišč z jamami za gnojilce. Za ta dela so že pooblaščeni trije izkušeni stavbeniki.

Tudi kmečko hišno gospodarstvo se bo podprlo. Skrbelo se bo za vodovode, skupne pralnice, skupno uporabo kmetijskih strojev, izboljšanje kuhinj itd. 50.000 RM, ki so za to predvideni, se bo uporabilo tam, kjer bo najboljša možnost, urediti nekaj sodobnih kmeč-

Temeljne zahteve Reichsnährstand-a

pri zidanju novih kmečkih hiš

Ureditev delovnih prostorov kmečkih gospodinj še v marsikateri novogradnji ni v redu. Radi tega je stavbeni odbor oddelka »Hauswirtschaft« pri Reichsnährstand-u postavil dvanajst temeljnih zahtev, ki jih mora v pogledu delovnih prostorov za kmečke gospodinjce upoštevati vsak arhitekt in stavbenik pri novih gradnjah kmečkih hiš. Med te zahteve spada ugodna zveza med delovnimi prostori kmetice in gospodarskimi poslopji. Delovni prostori morajo biti svrham od-

govarjajoči. To se pravi: družinska, gospodarska in krmilna kuhinja, šhrambe za zaloge živih, krmil, stelje itd. morajo biti v ročni in prikladni medsebojni povezanosti. Poti od enega do drugega, posebno v hleve, naj bodo po možnosti pod streho. Povsod naj bo električna luč, električen tok, vodovod, dobra kurjava in svrham primerna instalacija. Vse te zahteve se mora upoštevati že pri izdelovanju stavbenih načrtov.

GOSPODARSTVO

Pravilna uporaba domačih gnojil

Kmetovalci so bili pozvani, da nasadijo letos več krompirja in poljskega sočivja. Nobenega dvoma ni, da bodo vsi kmetje temu pozivu sledili, kolikor jim bo največ mogoče.

S samim razširjenjem krompirjevih nasadov in njiv s sočivjem pa seveda še dolgo ne bo zvišana količina pridelkov. Temeljni predpogoj za to je namreč, da se nova za krompir določena površina še dodatno pognoji. Dodatne količine umetnih gnojil, predvsem dušika in fosforne kisline, pa na žalost nimamo v zadostni meri na razpolago. To nas pa ne sme motiti, da bi radi tega opustili razširitev krompirjevih nasadov. Potrebno bo nujno še enkrat preštudirati letošnji načrt gnojitve, da se letos vsa razpoložljiva gnojila izrabijo. To velja v prvi vrsti za lastna gospodarska gnojila, ki se na žalost še v marsikaterih kmetijah ne izrabljajo tako, kakor bi bilo potrebno. Ako se taka domača gnojila letos v redu in po dobro zamišljenem načrtu izrabijo, nam to mudi možnost dodatnega gnojenja novih krompirjevih njiv.

O hlevskem gnoju smo si lahko na jasem, da samo močnejša gnojitve ne poveča brez nadaljnega pridelkov. Pri svežem in slabo preležanem hlevskem gnoju se lahko zgodi celo nasprotno. V zemljah, ki slabo držijo vodo, se s tem zgubi še več vode, kar v dolgem suhem vremenu povzroča manj pridelkov. Pri gnoju je torej bolj važna kakovost kakor količina. Hlevski gnoj mora pred uporabo dovoljno in enakomerno prepereti. Če se to vrši kakor treba, je gnoj veliko boljši in ga je tudi več, ker se zniža izguba pri ležanju. To so izkustva kmetov, ki imajo svoja gnojišča v redu.

Tudi od dobre razdelitve gnoja in takojšnjega podaranja gnoja je mnogo odvisno. Poskušnje so pokazale, da je 200 dvojnih centov hlevskega gnoja skrbno in enakomerno natrošenega na hektar zemlje prineslo več krompirja, kakor 300 dvojnih centov bolj slabo raztrošenega gnoja. Dognano je tudi, da je bilo 14 do 15% manj krompirjevega pridelka, če se je na njivi razdeljen in natrošen gnoj podaralo šele do 4 dni po raztrošenju. Znani so poskusi, kjer so s polovico manj gnoja, ki so ga takoj podarali, pridelali popolnoma isto količino krompirja kakor tam, kjer so ga uporabili še enkrat toliko in so ga podarali šele po štiridnevem ležanju na njivi.

Hlevski gnoj se mora pred uporabo v gnojnicah pravilno prekvasiti, na njivi pa v mokrem stanju takoj raztrositi in podarati. Na ta način dosežemo s polovico

ali z dvemi tretjinami neke količine iste uspehe kakor smo jih do sedaj dosegali pri manj skrbnem pripravljanju. Gledati se mora tudi na to, da se hlevski gnoj ne podozre preveč globoko, temveč v gornjo živo zemeljsko plast, kjer naj služi bakterijem, malim življenjskim bitjem, za hrano. Upoštevajoč vse te momente lahko brez vseh težav pognojimo z razpoložljivo količino gnoja tudi nove prostore, ki jih letos prvič posadimo s krompirjem in sočivjem. Na ta način pridemo do razširjenja imenovanih nasadov. K temu še pride dejstvo, da bodo razpoložljiva umetna gnojila še bolj izrabljena in izkoriščena, ako bo zrelost zemlje z dobrim domačim gnojem, ki je bil enakomerno razdeljen, pospešana.

Tudi gnojnica nam mudi možnost za pognojitve večjih površin, ako jo bolje izrabimo. Ta veliko vreden izvirek gnoja se še vse premalo izrablja. Navadno manjka urejenih jam za gnojnice, ali pa sodov in orodja za pravočasno in enakomerno razdelitev gnojnice. Zato so danes posestva, ki imajo razen urejenega gnojišča tudi že urejeno gnojnično jamo, veliko bolj na ugodnem, ker jim to omogoča s tem biološkim, kemično vrednim gnojilom velike površine zemlje pravočasno in enakomerno pognojiti. Pri tem je važno poznati količino gnojnice, ki je za gnojenje na razpolago, da se jo lahko vzame v kombinaciji pri izdelovanju pognojilnega načrta. Ozirati se je tudi na to, da gnojnica ne vsebuje mnogo fosforne kisline, tako da je to prehranjevalno snov treba dodajati. 10 do 12.000 litrov srednje do dobre gnojnice ter 160 do 200 dvojnih centov slabega do srednje dobrega gnoja na hektar zemlje so predpogoj za dobro pognojitve ter dober pridelek krompirja. Če se za sočivje po njihavi imenovanini količinam doda še 20 do 40 kg dušika na hektar, bo to umetno gnojilo posebno uspešno. Letos lahko marsikatera kmetija boljše izrabijo svojo gnojnico, če si nabavi razdeljevalca, ki se ga lahko namesti na vsakem sodu. Landesbauernschaft daje o primerih potrebščinah za razdelitev razdevolje poljsnifa.

Razen pravilnega gnojenja je seveda tudi obdelovanje zemlje in saditev važna za uspeh. Tudi prezračenje zemlje je potrebno. Zemlja je polna življenja in to življenje potrebuje dovolj kisika. Od obsega delovanja zemlje je torej tudi odvisen uspeh gnojenja. Razen tega je omeniti še važnost apna. Zdravo življenje v zemlji, tvorba črne prsti ter izkoriščanje mineralnih snovi je v zemlji le mogoče, če je v zemlji dovolj apna. Od tega je odvisen uspeh vsake gnojitve.

× Romunija dobi hladilne naprave. Romunska vlada hoče širom države postaviti hladilne naprave, ki bi naj sprejele kakih 3000 vagonov blaga. S tehniško izvedbo načrta se bavi prometno ministrstvo. Na ta način hoče Romunija rešiti in očuvati pred pokvarjenjem ogromne količine svojih kmetijskih pridelkov. Paralelno s to akcijo bodo romunske železnice nabavile 3000 hladilnih vagonov. Načrt mislijo uresničiti v dveh letih.

× Premija za pitanje svinj so uvedli v nezasedeni Franciji. S tem ukrepom upajo pospešiti svinjerejo ter olajšati prehrano.

× Novi premogokopi v Mandžuriji. Mandžurska vlada je novo odkrile rudarske revirje v Haokangu v provinci Mu-tangkiang, katerih ležišča cenijo na 5 do 10 milijard ton, izročila južno mandžurski železnici, ki bo ustanovila posebno družbo za izkoriščanje teh zemeljskih dobrin.

× Gospodarjenje z milom na Hrvaškem. Hrvatsko gospodarsko ministrstvo je izdalo odredbo, ki točno določa, kakšne tipe mila in pralnih sredstev se lahko izdeluje. Produkcija je vezana na dovoljenja, ki jih izdaja samo gospodarsko ministrstvo. V isti odredbi so tudi določene količine mila in pralnih potrebščin, ki jih potrošniki lahko kupijo.

× Italija je zadnja leta zelo povečala svoje nasade bombaža. Leta 1935 so v Italiji gojili bombaž na prostornini od kakih 3000 hektarjev, sedaj ga pa gojijo že na 100.000 hektarjev zemlje.

× Vinski pridelok Evrope leta 1941. Po poročilih mednarodnega kmetijskega inštituta v Rimu je slabo vreme meseca avgusta in septembra vinski letini precej škodovalo. Pridelok vina v Evropi je dal sicer 125 milijonov hektolitrov, kar je za 5 milijonov več kakor leta 1940, ampak to daleč zaostaja za povprečnim pridelkom 152 milijonov hektolitrov v letih 1929—1938. Vinska letina bi bila seveda boljša, če bi bili v Franciji, ki je glavni pridelovalec vina v Evropi, pridelali, kakor se je pričakovalo, 60 milijonov namesto 42,5 milijonov hektolitrov, kar je bilo še manj kakor leta 1940. Potrošnje vina so zato v Franciji znižali za 1 liter tedensko. Nekoliko ugodnejša je bila trgatve v Italiji, ki stoji s 36 milij. hektolitrov na drugi točki. Predvsem je italijanski pridelok 1941 posebno dobre kvalitete. V Nemčiji so imeli srednje dobro trgatve. Bolj slabe pridelke so imeli v Španiji s 15 milij. hektolitrov, na Portugalskem 7 milijonov, na Madžarskem približno 2 milijona in v Bolgariji tudi blizu 2 milijona hektolitrov.

× Nad 100.000 hektarjev zdravilnih rastlin. Po podatkih državnega statističnega urada se je leta 1941 gojilo na kakih 10.370 hektarjih rastline za začinbo in dišave. Napram letu 1940 se je te nasade povečalo za 5%, napram letu 1937 pa celo za 165%. Pri tem je upoštevati, da so v tem času prišli tudi vrstvi takih zelišč bivše Avstrije v področje Nemčije. Lansko leto se je posebno pridelovanje kumne zvišalo in sicer za 29%. Od 52 vrst zelišč, ki jih gojimo, se izdeluje nad 3000 specialitet čajev, praškov, sirupov, vin, olja, obličev itd., kar je posebno sedaj v vojnem času velikega pomena. Namen je, da se letos gojitev takih zelišč še razširi.

* 30.000 zabojev oranž je nedavno Španija dobavila Norveški. Pošiljka je bila v prvi vrsti namenjena bolnikom in otrokom.

* Stavbeni les je na Hrvaškem podvržen prijavnim obvezim. Po najnovejši odredbi hrvatskega gospodarskega ministrstva morajo vse industrijske in trgovske tvrdke prijaviti svoje zaloge stavbenega lesa.

* Nazaj na kmete. Tako se glasi parola, ki jo je izdala francoska vlada in ki gre za tem, da bi se prebivalstvo, ki je zadnjih deset let iz podeželja prišlo v mesta, vrnilo zopet na kmete. Sedaj so uvedli celo državne doklade za otroke družinam, ki živijo v manjših podeželskih krajih.

× Gospodarjenje z mazivnimi olji na Spodnjem Stajerskem. Šef civilne uprave na Spodnjem Stajerskem je za pooblaščenca za gospodarjenje z mazivnimi olji na Spodnjem Stajerskem imenoval Hartmut-a Pistauer-ja iz Salzburg-a.

× Pospeševanje svilarstva na Hrvaškem. Po vzgledu drugih jugovzhodnih držav se tudi na Hrvaškem trudijo, da bi pospešili izdelavo svile. V zadnjih desetletjih v Osijeku propadlo tovarno svile, ki je bila nekdanj zmožno podjetje, bodo zopet spravili v tok in je za to svrhu določenih 1,6 milijonov kun.

UMNI KMETOVALEC

Spomladanska dela, ki jih ne smemo opustiti

Zaradi letošnje ostre in dolgotrajne zime kmečki gospodarji ne vedo, katerega dela naj bi se najprej oprijeli — toliko je zamujenega in zastalega. Marsičesa letos ne bo mogoče napraviti, ali vsaj temeljito ne, kar smo bili sicer navajeni delati redno vsako leto.

So pa dela, ki jih ne smemo letos kljub izredno pozni spomladi opustiti, ker je od njih odvisen letošnji pridelek, ki je v vojnem času še neprimerno važnejši, kakor sicer.

1. V sadjarstvu:

Predvsem ne pozabimo, da je letos prav posebno potrebno, sadnemu drevju pognojiti. Pričakovati je namreč, da bo letos sadno drevje izredno obilno nastavilo. Obilni nastavek pa bo mogoč dozoriti v lepo razvito sadje le, ako bodo imela drevesa na razpolago dovolj hrane. Zato: čimbolj brstnato je drevo, tem skrbnejše mu pognojimo! Najboljše je seveda, če zakopljemo v zemljo pod drevesno krono naokoli dobro dozorel hlevski gnoj, enako ali morda še bolj učinkovito je gnojenje z dobro pripravljenim kompostom; koščicastemu drevju bomo gnojili predvsem z apnom; šibko rastočemu z gnojnico — vsem od kraja pa izredno ugaja gnojenje s kalijevo soljo, ako je imamo na razpolago. Samo pozabiti na gnojenje sadnega drevja nikar!

Za čiščenje in precepljanje sadnega drevja letos skoraj ne bo časa. Predvsem bomo obrezali lani in zadnja tri leta posajeno, oziroma precepljeno drevje, ker je od pravilnega obrezovanja v prvih treh letih odvisen razvoj krone in usoda drevesa sploh. Torej obrezovanja takega drevja ne smemo opustiti. Pri ostalem drevju pa letos odstranimo le, kar pravega sadjarja že na prvi pogled »v srce zabolje« — vse drugo čiščenje pa lahko opustimo, posebno še, ker nas bo — vsled letošnje zimske pozebe — čakalo itak prihodnje leto »generalno čiščenje« sadnega drevja.

Precepili bomo letos le mlada drevesca, ki so bila že lani cepljena, pa jim je žlahtne mladike odlomil zimski sneg. Če jih letos ponovno ocepimo — nekaj nižje seveda — jih bomo v večini primerov še ohranili pri življenju. Istotako moramo dopolnilno precepiti ono drevje, ki smo ga lani precepili, pa se nekaj glav ni prišlo, oziroma smo nekaj vej pustili za omogočenje dihanja, a so potrebne za vzgojo krone.

Zelo važno delo v sadjarstvu bo letos zdravljenje drevesc, ki so jih obzrli v pretečni zimi zajci. Po poročilih iz raznih krajev so zajci v mnogih sadovnjakih obzrli skoraj vse mlado sadno drevje. Kaj nam je storiti? Predvsem moramo pri vsakem obgrizenem drevescu ugotoviti obseg škode, ker je od tega odvisno nadaljnje postopanje. Če je koža obgrizena samo po eni strani, ali vsaj ne okoli in okoli, bomo drevescu rano zamazali s cepilnim voškom in ovili s krpo ali papirjem. Ako nimamo voska, zamazamo obgrizeno mesto vsaj z blatom, pripravljenim iz mešanice ilovice in kravjeka, ter drevesce dobro ovijmo z vrečevinasto krpo. Drevesca pa, ki jim je zajec obgrizel kožo okoli in okoli, lahko poskusimo rešiti samo še tako, da jih vnovič precepimo pod obgriznim mestom, ali pa da vzgojimo iz ene

izmed divjih mladik, ki bodo letos pod obgrizenim mestom iz debela pognale, novo deblo, prvotno deblo pa in vse ostale divje mladike moramo pravočasno odstraniti. Bodisi, da skušamo rešiti obgrizena drevesca na en ali drugi način — gotovo je, da jih bo precejšen del navzlic temu izgubljenih. Zato ne pozabimo, pobrigati se pravočasno za nakup sadnih drevesc, ki jih bomo jeseni posadili na mesto propadlih drevesc.

2. V poljedelstvu:

Predvsem: Skrbimo za ozimna žita! Letos so prestala težko preizkušnjo, ker je ležala snežna odeja tako dolgo na njih. Marsikje se kažejo rumena, drugod celo docela rjava, mrtva mesta. Tu je potrebna nujna pomoč. Predvsem letos žit, ki so slabo prezimila, ne bomo spomladi branali, ali vsaj ne kmalu, marveč — pa tudi to samo v lahki zemlji — le z valjarjem povaljali. Pač pa moramo takim slabo prezimljenim žitom pognojiti z umetnim gnojem, in sicer z apnenim dušikom, katerega je treba čimprej raztrositi. Ako tega ne moremo nikjer dobiti, lahko gnojimo žitu tudi z gnojnico, ki jo pred dežjem razšropimo. Sicer z gnojnico tudi plevelu omogočimo bujen razvoj — toda tudi žitu je pomagano.

Pri zelo močno pozebljenih žitih podsejmo prazne ploskve — ako niso prevelike — z jarim žitom iste vrste, to je, pri ozimnem ječmenu z jarim ječmenom, ki ga z grabljami zagrabimo v tla. Če je pa ozimna pozebla, oziroma pognila skoraj docela, je najbolje, njivo plitvo preorati in nanovo obdelati, bodisi z jarim žitom, bodisi z okopavinami.

Ker je letos pomanjkanje pesnega semena, ne smemo krmske pese sejati naravnost na njivo, kot ponavadi, marveč moramo posejati pesno seme čimprej spomladi v primerno sejnalno gredo, odkoder bomo sadike presadili na njive. S takim postopanjem prihranimo najmanj tri četrtine semena, ki je letos tako dragoceno.

Tudi krompir bomo letos, ako nam bo manjkalo semenskega blaga, razrezali v rezine in te sadili, četudi smo prej vedno priporočali sejanje celih gomoljev. Važnejše je namreč letoš, da zasadimo s krompirjem vsa v poštev prihajajoča zemljišča, četudi krompir radi rezanja na rezine trpi na semenski sposobnosti.

In še nekaj glede krompirja: Kdor ima semenski krompir že na razpolago, naj ga posadi prej ko mogoče. Kdor pa ga nima, naj ne bo nestrpen in naj ne obupuje, četudi bo moral morda še cel mesec čakati nanj! V našem podnebju namreč krompir dozori tudi še, ako ga sadimo celo v juniju! Če bo pozneje sajen, bo pač pozneje dozorel, toda pridelek ne bo zato nič manjši — za seme pa je pozno posajen krompir celo boljši!

3. V travništvu:

Tudi tu pozivamo: Gnojite! Se je čas! Marsikje teče gnojnica in stranišnik že čez rob greznice ali jame — travniki pa lakoto trpe! Zato: gnojnico čimprej na travnike! Tudi za razvažanje komposta je še čas, torej na travnike z njim! Dokler je na kupu, nam nič ne koristi, na travniku pa nam bo omogočil večji pridelek krme in s tem boljše krmljenje živine.

Opozarjamo pa: umetnih gnojil je letos škoda za na travnik! Marveč uporabimo ono malo, kar smo jih dobili, za bolj važne namene: apneni dušik za naglavno gnojenje ozimin, Thomasovo moko za žita, posebno še taka, kjer smo posejali deteljo, nadalje za gnojenje fizulu in koruzi, kalijevo sol pa za gnojenje krompirju, pesi ter okopavinam sploh, kakor tudi sadnemu drevju.

Travnike bomo letos gnojili predvsem s kompostom in gnojnico ter stranišnikom, ako smo na gnojenje s hlevskim gnojem v jeseni pozabili.

Travnike, ki smo jih na en ali drugi način pognojili, — pa tudi ako nam jih pognojiti ni bilo mogoče, — moramo spomladi vsekakor prebrnati, zgrabiti z njih ostanke gnoja in komposta, ter razgrebsti krtime in lanska mravljišča. Tudi tega dela ne smemo opustiti, da bo košnja in spravljanje sena potekalo brez ovir.

Ker letos travnega in deteljnega semena skoraj ni mogoče dobiti, letos ne bomo napravljali novih umetnih travnikov. Kdor je že v jeseni zoral, pa ne more dobiti semena, niti mu ni mogoče, njive za letos uporabiti za pridelovanje jarega žita ali kakršnekoli okopavine, naj zaseje zaenkrat kakršnokoli krmsko mešanico (kakršno seme pač more dobiti!). V skrajnem slučaju si lahko pomaga s setvijo senenega drobirja, ki ga je dovolj po podih skednjem.

4. V živinoreji:

Pomanjkanje konj je vedno večje. Torej naj letos vsak kmet, ki ima za plemo količkaj sposobno kobilo, da isto zaskoči. Jasno je namreč, da bo konj še več let znanprej izredno primanjkovalo in da bo vsako žrebe našlo kupca, čeprav ne bo čiste pasme ali brez napake.

V govedoreji je letošnja spomlad najvažnejše, kako prerediti živali do novine. Komur manjka krme, naj zdaj, v aprilu radi tega ne prodaja plemenske živine, ker je pozneje ne bi mogel več nadomestiti, posebno pa naj take živine ne prodaja mesarju! Čeprav v rednih razmerah to odsvetujemo, je letos vendar boljše, prerediti živino do novine ob sami slami, pa četudi bi morali strehe razkriti, kakor pa dati kakšen rep izpod števila živine, ki jo redno na kmetiji redimo, iz hleva.

V svinjereji opažamo letos, kot smo na tem mestu že predvidevali, veliko pomanjkanje prašičkov ali pujskov. Kdor ni sledil našemu pozivu in dal svojih svinj obrežiti, naj to vsaj takoj zdaj stori, kajti škoda je vsake krme, ki propade posebno pri ubožnejših družinah, katere si pujskov same doma ne morejo izpredrediti, marveč so navezane na nakup mladih svinj, samo radi malomarnosti onih gospodarjev, ki bi lahko izpredredili par gnezd pujskov, pa tega ne storijo.

5. Pri poljedelskih strojih.

Letošnjo zimo je prišlo v našo deželo mnogo kmetijskih strojev in orodja, ki bo letošnje pomad prvič v rabi. Skoraj vsi ti stroji, tudi plugi, so opremljeni s takozvanimi »Stauerjevimi mazilnicami«, toda te mazilnice so navadno prazne; enako tudi ležaji drugih vrst navadno niso namazani. Preden torej kmet začne nov stroj, ali novo poljsko orodje uporabljati, naj ga temeljito namaže z ustrežajočo mastjo ali oljem in napolni mazilnice s Stauerjevo mastjo za mazanje ter jih privije. Najbolje je, da naprosi v ta namen ključavničarja ali pa soseda, ki je kmetijskih strojev že vajen. Tudi dela s poljedelskimi stroji in modernim poljskim orodjem se je treba priučiti. Naj ne bo gospodarja sram, naprositi naprednega soseda,

Velikonočne šege in navade

Stari pogani ali malikovalci so nek-
daj ob nastopu pomladi prirejali svo-
je poganske pomladne veselice. Cer-
kev, ki je imela pri širjenju svojih do-
gem posebno s starimi, močno uko-
reninjenimi ljudskimi šegami mnogo
težav, je kakor marsikateri poganski
običaj v svrhu lažjega pridobivanja
pristašev prevzela tudi proslavo po-
mladi v svoje bogočastje. Tako je
sredi drugega stoletja po našem štet-
ju iz pomladanskih poganskih veselice
nastal cerkveni praznik vstajenja ali
velike noči.

Skoraj enako kakor pogani so še v
srednjem veku ljudstva na veliko noč
pozdravljala zopet oživelu sonce s
plesji, povorkami, igrami in ognjem.
Na javnih prostorih so navadno ob
navzočnosti mnogoštevilnih ljudskih
množic zažgali, potopili ali pa kame-
njali lutko, ki je predstavljala izgi-
njajočo zimo. Cerkveni pridigarji so
na ta dan iz prižnice poslušalce na-
gajali, jim pripovedovali šale, tako-
zvano velikonočno pravljico, čemur
je sledil velikonočni smeh. V nekate-
rih deželah so prižigali velikonočni
ogelj, v katerega so vrgli konjsko
glavo, ververico ali rog kozlja, kar je
predstavljalo prošnjo za dobro letino
in zdravje živine. Cerkev jutrovskih
krajev je prevzela to prižiganje ognja
ali kresov v svoj kult, kar je prišlo do
izraza v nošenju lučk na poti v cer-
kev.

Simbolična jedla kakor veliko-
nočna jajca, velikonočna gnjat itd. so

se ohranila kot simboļi ali znamenja
vstajenja ali rodovitnosti. Pestro bar-
vanje jajc je dajalo povod za razne
igre in letalske tekme. Na mesto ve-
likonočnih zajčkov so večkrat prešli na
iz testa izdelana jagnjeta. Oboževa-
nju ognja je sledila počastitev cvetov
palmovih in drugih vejic, to je vrbo-
vih gran s takozvanimi mucami. Cvetje
se je večkrat potem zakopalo v
zemljo, kar bi naj pospeševalo rodo-
vitost kmetij.

Razen povedanega poznajo ljudstva
v raznih deželah in krajih še nešteto
drugih velikonočnih navad, ki imajo
vse svoj izvor v prevzetih in ohranje-
nih izročilih že tisočletja pred nami
umrlih ljudstev.

Velikonočni dopust

v svetovni vojni

Bilo je v prvi svetovni vojni l. 1917
na bojišču kraške visoke planote.
Spomladansko sonce je ogrevalo vo-
jake, v kolikor so se gibali okrog svo-
jih podzemeljskih postojank in biva-
lišč med Mavhinjem, Sistiano, Dui-
nom in Svetim Ivanom. Bolj malo ozi-
rajoč se na eksplozije sovražnih gran-
at, ki so od slučaja do slučaja udar-
jale in vznemirjale njihovo bližino, so
vojaki vseh vrst orožja mirno oprav-
ljali svoja službena in zasebna dela.
Frontno življenje, ki je takrat trajalo
skoro že tri leta, je te može, izhajajoče
iz vseh mogočih socialnih položajev,
starih od 19 do 50 let, spremenilo v
pravcate frontne bojavnike po pokli-
cu. Vojno dogajanje jim je prešlo v
meso in kri. Pri vsem, kar so počeli ali
doživljali, so se obnašali kakor do-

bro izkušeni rokodelci v svojih pokli-
cih. Kakor izkušen mornar pri neviht-
tah na odprtem morju ohrani mirne
živce, ker je razburkanega morja na-
vajen, tako se tudi ti vojaki niso ve-
liko ozirali na 15 in 28 cm granate,
ki so v zadnjem času nekoliko bolj
pogosto padale ter tu in tam povzro-
čale škodo.

Ceste, ki so v tistem okolišu služile
prometnim svrham bolj po noči kakor
čez dan, da se sovražniku ni nudilo
vabljevih ciljev, so bile v prometnem
pogledu zastražene. Promet urejajoče
straže so posameznike in voznike opo-
zarjale na nevarne točke sovražnega
obstreljevanja in če je bilo potrebno
promet tudi ustavile, ali ga pa dirigi-
rale na druge manj nevarne poti.

Ura se je bližala 3 popoldne. Na-

sprotnik, ki je iz daljave kakih 7 do
8 kilometrov pridno pošiljal izstrelak
za izstrelkom očitno v namenu, da
bi oviral promet in poškodoval cesto,
je dotičnega dne ranil že več vojakov.
V svrhu preprečenja nadaljnjih izgub
so cestne prometne straže preložile iz
te nevarne ceste celoten promet na
neko zasilno cesto, ki je bila sovraž-
nim opazovalcem bolj skrita. Pro-
metne straže same so bile izpostavl-
jene veliki nevarnosti.

Na enkrat se jim pa približa vo-
jaško vozilo, na katerem je sedelo pet
vojakov. Dva sta imela službeno vož-
njo, trije so pa sedeli na vozu, da bi
z istim čim preje dosegli železnico.
Bili so namenjeni na dopust v domo-
vino k svojcem. Ker je bil ta dan rav-
no velikonočni četrtek, se jim je radl
praznikov zelo mudilo domov. Ko se
je približal voz najbolj izpostavljeni
točki, ga je straža ustavila ter voznike
opozorila, da ne smejo dalje, ker jih
bo sovražnik opazil ter takoj obstre-
ljeval. Ustavili so voz ter ga s konji
vred postavili na kraj, ki se jim je
zdel še najbolj varen. Polegli so po
vozu, dali konjem krme ter se pogo-
varjali o svojih domovih in svojcih,
ki so jih s svojimi dopusti po dolgem
času frontnega življenja nameravali
za praznike prijetno iznenaditi in raz-
veseliti. Sklenili so kakor hitro se
zmračil in jih sovražni artilerijski opa-
zovalec ne bo več mogel opaziti, na-
daljevati svojo pot.

Med tem veselim in zadovoljnim
čakanjem in razgovarjanjem o svojih
ženah, otrocih, materah in očetih je
pa v presledkih udarjala granata za
granato na razne točke dotičnega oko-
liša. In ker so naključja to, kar ljudje
nazivajo srečo ali nesrečo, je slučaj
nanesel, da je ravno njihov voz, ki se
je izognil nevarnosti v svojem precej
varno izgledajočem zakonlu, dobil za-
detek v polno. Težka granata je pre-
rezala nit življenja vsem trem k svo-
jim najdražjim na velikonočni dopust
namenjenim vojakom.

Vojaka-voznika je pozneje cestna
prometna straža našla težko ranje-
nega. Od voza in konj so pa našli sa-
mo par komadov.

da mu pride pokazati, kako se s tem ali
onim poljedelskim orodjem dela, kajti to
je vsekakor boljše in ceneje, kakor pa, če
dela sam z njim vse mogoče poskuse, ki
navadno končajo tako, da se stroj pokvari
in mora nazaj v tovarno v popravilo, na-
mesto na delo!

6. V gozdarstvu:

Že pred časom smo opozorili, da naj go-
spodar vse gozdno drevje, ki je trpelo
vsled zimskega mraza, čimprej poseka,
ker bo na ta način škoda še najmanjša.

To opozorilo ponavljamo in pristavljamo,
da morajo gozdni posestniki, zaradi po-
manjkanja lesa na trgu, letos itak sekati
več kot po navadi in da je torej boljše,
da pravočasno posekamo namrznjeno
drevje ter les ohranimo trgu, kot pa da bi
nam radi malomarnosti začela zmrznjena
debla na štoru trohneti, medtem ko bi mi
sekali za prodajo zdrava drevesa. Torej
preglejmo skrbno svoje gozdove in po-
sekajmo od zimskega mraza poškodovano
drevje čimprej!

MALE VESTI

* **Novo odredbe za Spodnjo Štajersko.** Dne 27. marca 1942 je izšla 74. številka odredbenega in uradnega lista šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko, v kateri je razglašeni več odredb in sicer: Odredba o prometu z zemljišči na Spodnjem Štajerskem, odredba o izdelovanju notornih vozil in priveskov za motorna vozila, uredba o uvedbi prava Jugendwohlfahrt na Spodnjem Štajerskem, odredba o uvedbi v Reich-a veljavnih cestnih prometnih predpisov ter odredba o uvedbi osebnih izkaznic na Spodnjem Štajerskem.

* **Pooblaščenec za morozikustvo na Spodnjem Štajerskem.** Na mesto odstopivšega Oberregierungs- und Eichrat-a Hubert-a Musak-a v Wien-u, je šef civilne uprave za Spodnjem Štajerskem postavil Oberregierungs- und Eichrat-a dr. Albert Wellk-a iz Graz-a za pooblaščenca za more na Spodnjem Štajerskem.

* **Cepljenje zoper davico ali difterijo na Spodnjem Štajerskem.** Javna varnostna cepjenja vseh otrok od 2. do 8. leta, ki še doslej niso bili dvakrat cepljeni proti difteriji, bodo izvršili brezplačno zdravstveni uradi po celi Spodnji Štajerski. Čas ter kraj cepjenja se bo objavilo. Pri tem se pripomni, da to cepjenje ne povzroča nikakršnih bolečin razen malenkostnega uboda z iglo, tvori pa veliko zaščito zoper nevarno otroško bolezen difterijo, za katero umre največ otrok.

* **Ogromno zanimanje za tečaje nemščine na Spodnjem Štajerskem.** Do 15. marca 1942 je organizacija Steirischer Heimatbund na Spodnjem Štajerskem priredila 3030 jezikovnih tečajev, v katerih se je 123.000 Spodnještajerccev izpopolnjevalo v znanju nemščine.

* **Ljudsko gibanje v Marburg-u.** V drugi polovici marca je število rojstev preseglo vse dosežanje v stalnem porastu se nahajajoče številke. Medtem ko je prva polovica marca zaznamovala visoko število 96, je Standesamt zadnjih petnajst dni v marcu vpisal 107 novorojenčkov. Od teh je bilo 62 dečkov in 45 deklic. To pot je torej izjemoma več fantov kakor deklet. Smrtnih slučajev je bilo 64 (zadnjič 50), od teh 37 moških (zadnjič 22) in 27 žensk (zadnjič 28). Tudi število pri Standesamt-u sklenjenih civilnih porok je doseglo lepo število 70. V prvi polovici marca jih je bilo samo 44.

* **Ne potujte o velikonočnih praznikih!** Leiter der Deutschen Arbeitsfront, to je vodja delovne fronte dr. Ley je izdal na vse, ki delajo in ustvarjajo, oklic, da bi se o velikonočnih praznikih opustilo vsa potovanja in vožnje, ki niso neobhodno potrebne. Vsa transportna sredstva so v polni pari zaposlena za oboroženo silo. Prevoz vojakov in vojnih potrebščin je najvažnejši ter je dolžnost vseh, da se privatne želje in vožnje podredijo zahtevam in interesom fronte.

* **Opuščajte velikonočno streljanje!** Z ozirom na resnost časa in vojne razmere se priporoča, da se mladina letos ne bavi z velikonočnim streljanjem in naj si bo to s karbidom ali močnjari. Upoštevanje tega nasveta bo hkrati ohranilo pri zdravju marsikaterega mladeniča, ki bi se sicer lahko ranil in poškodoval. Starši pa naj posebno pazijo na otroke, da v svoji otroški radovednosti ne pridejo do sredstev za taka streljanja.

* **Nakup sira bo urejen na podlagi nakaznice za maslo,** ki je uvedena s 35. doletno perijodo.

* **Štirje podčastniki z imenom Riedl.** Pri neki vprežni vojni koloni na Vzhodu služijo trije podčastniki, dr. Alfred Riedl, Ernst Riedl I in Ernst Riedl II iz okraja Graßnitz v Sudetengau-u. Vsi izvirajo iz rodu, ki je doma v imenovanem okraju. Vsi trije so nedavno bili odlikovani za hrabrost, ki so jo pokazali v bojih s sovjetskimi zračnimi padalci. Dobili so Železno križico II. razreda, to je Eisernes Kreuz II. Klasse. Četrty podčastnik z imenom Riedl istega rodu in iste vojaške snote je pa v istih bojih našel junaško smrt.

* **Prodajanje tobaka na drobno.** Počeniši s 1. aprilom se vrši prodaja tobaka na Spodnjem Štajerskem samo na kontrolne karte. Predpisane najmanjše, ozir. najvišje količine na odrezek so: 3 oziroma 6 cigaret, 1 oziroma 2 cigari, 50 gramov cigaretnega tobaka ali pa 50 oziroma 100 gramov tobaka za pipo. Te najnižje količine se ne sme prekoračiti. Izjema bi se lahko napravila samo v slučajih, kadar je toliko tobaka na razpolago, da se lahko krije vse potrebe tekoče prodaje. Prekoračenje najvišje dovoljene količine je najstrožje prepovedano. Predprodaja na odrezke za več dni je možna. Trafike bodo poslovale ob delavnikih med 7.30 uro in 12.30 uro ter med 14.30 uro in 19. uro. Ob nedeljah pa med 8. in 11. uro.

* **Zaključek zimskega zasedanja bolgarskega parlamenta.** Sbranje ali bolgarski parlament je minulo soboto zaključilo svoje zasedanje zimske sezone. Rešilo je celo vrsto zakonskih predlogov. Parlament bodo poleti zopet sklicali k izrednemu zasedanju, da bo rešil važne zakonske osnutke, ki bodo do tedaj pripravljani.

* **Kitajske izgube v preteklem letu.** Japonske čete, ki operirajo v Srednji Kitajski, so prizadejale kitajskim četam maršala Čangkajška kar največje izgube. V preteklem letu so izgubili Kitajci po poročilih japonske agencije Domei 231.800 padlih, razen tega pa še 167.223 ujetnikov, 12.500 kitajskih vojakov, med njimi veliko število častnikov, je zapustilo Čangkajškov tabor ter so prisegli zastavi narodne vlade v Nankingu. Japonci so s svojimi operacijami uničili 110 Čangkajškovih divizij, t. j. polovico čet, s katerimi razpolaga Čangking.

* **Sumatra je popolnoma v japonskih rokah.** Sumatra je popolnoma v japonskih rokah, odkar so Japonci 27. marca v hribovju Kutantjane na severu Sumatre uničili zadnja gnezda odpora, ki so se nahajala kakih 110 kilometrov zapadno od Medana. 200 nasprotnikov pod vodstvom nekega generalmajorja je bilo pri tem ujetih. Polovico so tvorili Angleži, drugo polovico pa Holanđijci.

* **Tudi lord Beaverbrook se je poklonil Stalinu.** Kakor poročajo nemški listi iz švedskih virov, je imel znani angleški časninarski magnat lord Beaverbrook nedavno govor po radiu, namenjen za Kanado. V tem svojem govoru je označil vzhodno fronto kot »bojišče sveta«. Presvitli lord je v svoji gorečnosti za boljše-vike dobesedno izjavil: »Tam je moje srce, tam se koncentrirajo vsi moji upi, tam nastajajo novice, ki bodo odločile bodočnost vsake rase.«

* **Poostreitev zatamnitve v Sofiji.** Sofijsko prebivalstvo je bilo opozorjeno, da naj izvršuje predpise o strogi zatamnitvi mesta v svojem lastnem interesu.

* **Nečak angleške kraljice je padel.** Na fibijskih fronti je padel 32letni Captain John Patrick Bowes-Lyon, eden izmed nečakov angleške kraljice.

* **Ameriški voditelji delavstva potujejo po Angliji,** kjer študirajo delovne metode po tamkajšnjih tovarnah orožja. Kakor se čuje, bo delegacija potovala tudi v Sovjetijo. Ozadje potovanja pa tvorijo vprašanja skupnega delovanja strokovnih organizacij. Tako poroča švedsko časopisje.

* **Angleži se učijo japonščine.** Še ni dolgo, ko je angleška vlada v London-u iskala tolače za japonščino. List »Daily Express« je pa prinesel objavo, da je na razpolago 50 štipendij po 30 funtov za 17-letne dijake, ki želijo obiskati 18-mesečni učni tečaj, da se naučijo japonščine. — Primer je zanimiv, ker so šola stoletja Angleži stali na stališču, da se mora cel svet radi njih učiti angleščino. Časi se torej spreminjajo.

* **Državni vodja Španije, general Franco,** je na podlagi sklepa ministrskega sveta odredil, da se je pustilo na svobodo 2000 političnih ujetnikov.

* **Salonska garda.** V Newyorku so baje ustanovili »Newyorkski mestni gardni regiment«, ki ga bodo uporabljali samo za službo v Newyorku. V ta regiment sprejemajo prostovoljce, ki morajo za sprejem plačati precejšnjo vsoto, kar znači, da gre za regiment denarnih mogočnejev, ki ne želijo na vojne ladje ali fronte, temveč ostati lepo na varnem doma. Tako bodo torej sinovi ameriških milijonarjev »branih in se bojevali za svojo domovino«. Delavec, kmet in nastavljenec bodo nosili svoje glave na trg, milijonarji se bodo pa v lepih uniformah sprehajali in razveseljevali po Newyorku in ostalih mestih. Tako izgleda ameriška demokracija v praksi.

* **Otok Celebes docela v japonskih rokah.** Dne 27. marca so se udale nizozemske čete, ki so dajale poslednji odpor v bližini Malili in Palopo. Ker so se udale tudi čete pri Kronkangu, je postalo nadaljnje čiščenje otoka brezpredmetno. V toku izvidniških operacij so Japonci naposled še ujeli 564 nizozemskih vojakov ter zaplenili 25 železniških vagonov in velike množine streliva in orožja.

* **Angleška križarka »Naiad« potopljena.** Angleška križarka »Naiad«, zgrajena l. 1940, se je po poročilu angleške admiralitete potopila. Izpodrivala je 5450 ton. Njena artilerija je obstajala iz deset 13-centimetrovskih topov in osem protiletalskih topov po 4 centimetra. Oborožena je bila mimo tega s šestimi ternebnimi cevmi ter z enokrovnim letalom. Spadala je k takozvanemu »Dido«-razredu, iz katerega sta že preje bili potopljeni križarki »Phoebe« in »Bonaventures«. Hitrost križarke »Naiad« je znašala 32 milj na uro.

* **Časnikarski kongres v Benetkah.** Zveza nacionalnih časnikarskih združenj, ki je bila ustanovljena lansko leto decembra v Wienu (predsednik je SA-Obergruppenführer Wilhelm Weiss) je sklicala za čas od 10. do 12. aprila velik časnikarski kongres, ki se bo vršil v Benetkah.

* **Letalski promet med Parizom in Vichyjem.** Te dni so otvorili letalski potniški promet med Parizom in Vichyjem. Zaenkrat bodo letala na razpolago samo članom vlade v Vichyju.

* **Težka nesreča pri Braili.** Pri Braili v Romuniji se je dogodila te dni težka nesreča. Nek brod, na katerem se je nahajalo 24 delavcev, se je na Donavi prevrnil. 15 delavcev je utonilo v valovih deročega veletoka.

* **Zid Kaganovič, tast boljševiškega trionga Stalina,** je glasom poročil iz Lendona postal član sovjetskega vlažnega obrambnega odbora.

* **Prednost in prehitke Nemčije** v predstojajoči pomladanski ofenzivi na Vzhodu slika angleški major Hooper v »Daily Expressu«. Hooper piše med drugim: »Predočiti si moramo, da ima Adolf Hitler veliki prehitke v orožju in vojnem materialu. Oboroževalna industrija cele Evrope mu je na razpolago: Skoda-tovarne, ki izdelajo dvakrat toliko, kakor vsa italijanska oboroževalna industrija skupaj, nadalje Schneider-Creuzot tovarne v Franciji ter vse tovarne za oboroževanje v Belgiji in Holandiji. Zavedati se moramo, da Sovjetska Unija nima tako razvite in močne oboroževalne industrije, da bi se lahko kosala z nemško. Sovjetska industrija kljub vsemu prizadevanju ni v stanju, izdelovati vseh potreb rdeče armade, še manj pa sedaj, ko ji nemški uspehi prizadevajo ogromne izgube.«

* **Velicina nemške vojne sile.** Vojaški poziv in odziv je največji v zgodovini, tako obsežen in velikanski, da si samo tisti, ki je vse to videl, šele lahko napravi približno sliko. Mobilizacija vseh materialnih in duhovnih sil se je stopoma dvigala in najbrž še ni dosegla svoje najvišje točke. Revolucionaren nemški odziv na področju vodstva vojne še ni zaključen. Računati je na ravno take revolucionarne novosti, ki bodo sledile tudi na vseh drugih področjih. Tako je govoril berlinski dopisnik švedskega lista »Svenska Dagbladet« na nekem predavanju pred dijaki v mestu Upsala na Švedskem.

* **Dobro želodec veliko prenese.** V bolnico v Trstu je prišel mlad mož, ki je tožil o velikih bolečinah v želodcu. Na energična vprašanja zdravnikov je priznal da je pogoltnil dvoje škarij, dva bakrena novca, pest kamenja, dva drobca stekla in dva žrebca. Zakaj je to zavžil, ni hotel povedati. Operacija, ki jo je dobro prestal, je vse to potrdila.

* **Drobovino Sunjatsena so prepeljali iz Pekinga v Nanking.** Pretekli ponedeljek so v slovesnem sprevodu prepeljali drobovino »očeta kitajske republike«, Sunjatsena, iz bivše prestolnice Peking v Nanking, kjer so jo izpostavili kot narodno svetinjo v nekem mavzoleju. Pobožnosti so se udeležile razne visoke kitajske in japonske osebnosti. V teku te pobožnosti so prečitali tudi testament pokojnega Sunjatsena.

× **Na Švedskem imajo skrb za krmilna semena.** Švedsko kmetijstvo računa s težavami, ki se bodo pojavile leta 1943 glede nabave semena za krmila, ako se do tedaj ne omogoči uvoz. Najbolj važna krmila so fim detelja, rdeča detelja in Timothyjeva trava.

* **Letonci in Estonci obiskujejo nemške jezikovne tečaje.** Zanimanje za nemški jezik je v vseh delih Vzhoda veliko. V Rigi so na primer v prvem tečaju, ki so ga priredili za priučitev nemščine, imeli 1200 učencev. Za drugi semester se je takoj prijavilo nad 1000 oseb. V Revalu je prve tečaje obiskalo 1859 udeležencev.

* **Sovjeti preganjajo družine v vojno ujetništvo padlih vojakov.** Finskim četam, ki se borijo proti Sovjetom, je prišel v roke dokument, iz katerega je razločno razvidno, da v Sovjetiji preganjajo družine tistih svojih frontnih bojevnikov, ki so padli kot vojni ujetniki sovražniku v roke. Država jim odvzame podporo ter jih zavleče na prisilna dela.

* **Tudi v Tajlandu (Siamu) bodo uvedli obvezno delo.** Kakor poročajo listi, bodo uvedli za moško prebivalstvo Tajlanda šestmesečno obvezno delovno službo, ki jo bodo morali odslužiti pred nastopom vojaške službe.

* **Ojačenje boljševiške agitacije v Južni Afriki.** 1. maja bodo v smislu tozadevnega dogovora med Južno Afriko in Sovjetsko Unijo otvorili v Južnoafriški Uniji sovjetske konzulate. Ti konzulati bodo opravljali po mnenju agencije Stefani samo boljševiško propagando. Tako bo nastavljenih pri sovjetskem konzulatu v Pretoriji 50 uradnikov, ki so deloma že na potovanju iz Južne Amerike v Južno Afriko.

* **»Žid v Franciji«.** Preteklo nedeljo so v francoskem mestu Bordeaux otvorili razstavo, ki naj na osnovi fotografij in dokumentov dokaže kvarni vpliv židovstva v Franciji. Zlasti je obravnavan vpliv židov v tisk, filmu, trgovini in finančnem življenju Francije. Obenem so prikazovali film »Židovska nevarnost«.

* **Sovjeti so že anektirali Azerbejdžan.** Prvotno je Moskva tajila aneksijo ugrabljene iranske pokrajine Azerbejdžan, sedaj pa že priznavajo, da so se pretekli petek v zvezi s »priključitvijo« Azerbejdžana vršile v tej pokrajini manifestacije za Sovjetijo. Nikakor pa ni poročila o tem, če so se manifestacij udeležili tudi zastopniki Anglije, ki je zakrivila sovjetizacijo Irana.

* **Vojni dobički v ameriški oboroževalni industriji.** Clan reprezentančne zbornice Združenih držav Severne Amerike, Gore, je pred komisijo vojne mornarice ugotovil, da gotove ameriške trdke, ki delajo

za oborožitev, dosežejo v mnogih slučajih do 700% dobičke.

* **Vojaške polemije pri Pearl Harbour-ju so zakrili.** Preko Portugalske so prišla poročila, da je Roosevelt izdal odredbo, s katero je ustavil nadaljnjo preiskavo o ameriški vojaški katastrofi pri Pearl Harbour-ju ter obtožbi zoper admiral Kimmel-a in generala Short-a. Nadaljevanje preiskave je preloženo do zaključka vojne.

* **75letnica smrti izumitelja aasilina.** Dne 27. marca je minulo 75 let, odkar je umrl veliki nemški kemik in izumitelj Friedrich Ferdinand Runge, izumitelj izdelovanja anilinskih barv iz katrana črnega premoga.

* **Sredstva za čiščenje zob in pranje glave se ne bodo podražila.** Državni komisar za določanje cen je odredil, da je pri določanju cen za zobno pasto in prašek ter sredstvu za negovanje glave postopati z najstrožjimi merili. Trgovcem se pri tem blagu ne sme dovoljevati več kakor 40% celokupnega zasluzka.

* **Bolgarska mladina je obiskala Zagreb.** Oddelek bolgarske mladinske organizacije »Branik« je te dni obiskal organizacijo hrvatske mladine »Ustašev«. Pri tej priložnosti se je bolgarska mladina udeležila velike hrvatske mladinske prireditve. Na grob Ante Starčevića ter na grobove hrvatskih mučenicov so Bolgari položili vence.

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, mestno iskane besede 20 Rpf. ... za šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf poštnine. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v večavniških poštah Najnižja cena malemu oglaševalcu je ...

Gonilna jermena

Iz izbranega usnja, gumija ali velblodje žime, tudi v specialne svrhe, dobavljam v vseh izdelavih. Nabavni listi se preskrbijo. Povpraševanje na zastopstvo

Josef Rauch,
Präval 64 484

Izgubil se je psiček špicl, sive barve, sliši na ime »Rolfi«. Pošten najditelj se naproša, da ga vrne proti dobri nagradi v paviljonu »Drei Teichene«, Marburg/Drau. 475

Jabolčnik — Priporočilo

Podpisani javljam cenj posestnikom, da sta se »Jabolčni sok« za napravo domače pijače ter »Prašek za razkisanje vina«, katera sem naročil od dobavitelja J. Putschko, Marburg, Triesterstraße 57, po pre mnogih preizkušnjah s sličnimi preparati najbolje obnesla, tako, da lahko vsakomur priporočam, da se v slučaju potrebe obrne na gornji naslov, Franz Weselitsch, Zimmermeister, P. Sauritsch. 483

Krojaški pomočnik

išče službo, najraje v Marburg-u ali Cilli-ju. Naslov v upravi lista. 479

Pomoč pri gospodarstvu se sprejme. Kotzbek, Ober-Rotwein, Marburg/Drau, Fasanstraße. 482

Oferja, ki se razume na vino, gradna dela, sprejemem takoj na 2½ orala veliko posestvo. Denk, Marburg/Drau, Pettaustraße 19. 476

Sobarica pridna, urna, se sprejme takoj. Rosa Zelzer, Gasthaus »Zur Krone«, Marburg/Drau, Viktringhofgasse 12. 477

Služkinja išče mesto v Marburg-u. Poudrbe na upravo lista pod »Anno«. 478

Gospodinjska pomočnica, ki zna tudi kuhati se sprejme takoj. Predstaviti se od 15.—17. ure pri Ilger. Marburg/Drau, Herrengasse 15. 480

Viničar z 2—3 delavnimi močmi, se takoj sprejme. Vprašati pri Milinkowitsch, Marburg/Drau, Mellingsberg 64. 481

Hlapca samskega li konjem brez poljskega dela, sprejme Karl Goftschneig, Kunstmühle, Fraubheim bei Marburg. 485

Bueg-Lichtsniee

Marburg, Burgplatz 1

Ab Freitag:

Der Meineidbauer

Ein Spitzenfilm der Tobis nach Ludwig Anzengrubers Volksstück mit Eduard Köck, O. W. Fischer, Ilse Exl.

Für Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen! 473

Vesele velikonočne praznike

Želim vsem prijateljem in znančcem na Spodnjem Štajerskem, nadalje vsem rojakom preseljenčcem, ki smo skupaj potovali in tudi Gotovljanom, v kolikor se me spominjajo. Drago bi mi bilo, če bi me kdo s kakšnim pismom razveselil. Franz Kerin, bei Josef Ott, Post Gullen über Ravensburg. 450

Spodnještajerce

pozdravlja skupina v Dortmund-u zaposlenih rojakov. Martin Srebot. 457

Dekle srednjih let, v službi, z doto, želi **poročiti**

železničarja od 32—55 let. Tudi vdovci niso izključeni. Ponudbe s sliko na upravo lista pod »Tih gaj«. 443

Posestniški sin želi

poročiti

dekle do 32 let s premoženjem. Ponudbe s sliko poslati pod šifro »Untersteirer« na upravo lista. 437

V svrhu

ženitve,

išče 44-letni samski posestnik blizu Luttenberg-a poznanstvo s simpatično gospodično ali vdovo brez otrok. V poštev pridejo nad 32-letne posestnice ali lastnice trgovin in gostiln. Ponudbe na upravo lista pod »Zlati čas«. 452

Zelo simpatična, izobražena gospodična z doto išče tem potom radi pomanjkanja znanja poznanstvo z izobraženim gospodom ne izpod 28 let v svrhu

možtve.

Resne ponudbe s sliko na upravo lista pod »Zvezda«. 462

Sole prosto mladenko

vzame nemška družina v Marburg-u, dobi lahko delo in vsestranski pouk. Ponudbe na upravo lista pod »Kakor lastna«. 466

Krojačica

za moške telovnike, ki se želi v damskem krojaštvu še nadalje izpopolniti, se sprejme. F. Meschko, Cilli, Bahnhofgasse 3. 472

Več masti

potom razširjenja
pridelovanja letnih oljatic!

**DEUTSCHES ROTES KREUZ
CILLI**

Der neue Kursvortrag im Deutschen Roten Kreuz beginnt am 7. April 1942 im Vortragssaal des Gesundheitsamtes, Goethestraße Nr. 4. Mitzubringen sind: 2 Lichtbilder und ein handgeschriebener kurzer Lebenslauf. Kursbeginn um 20 Uhr. Neuanmeldungen werden in der Hauptwache des Deutschen Roten Kreuzes, Goethestraße 4, entgegengenommen.

Predavanja novega tečaja Nemškega rdečega križa se začnejo dne 7. aprila 1942 v predavalnici Zdravstvenega urada v Goethestraße 4, v drugem nadstropju. S seboj je prinesiti: 2 sliki ter kratek lastnorčno pisan življenjepis. Začetek ob 20. uri. Nove prijave se sprejemajo pri glavni straži Nemškega rdečega križa, Goethestraße 4.

465

Deutsches Rotes Kreuz, Kreisstelle Cilli, der Leiter d. Abtlg. IV

Prodajalka,

spretna in poštena, se sprejme v trgovini z mešanim blagom. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Zmožna«. 401

Freiwillige

für den Wachdienst in den besetzten Gebieten, auch Pensionisten, Rentner, jedoch unbescholten und einsatzfähig, im Alter von 24—60 Jahren, zu sofortigen Eintritt gesucht. Auskunft bei allen Arbeitsämtern und bei der Werbeleitung für die Ostmark: Thiel Rudolf, Wachm., Graz, Alte Poststraße 107-I. 424

Iščem za večjo posestvo na Bachern-u
2 dekli

od katerih bi se ena razumela na kuho in gospodinjstvo. Dalje

dva hlapca in enega pastirja

Andrä Marinz, Zmolnig, P. Rast. 433

V četrtek, 26. marca, je učenka Lori Lorber iz Sachsenfeld-a pozabila v popoldanskem vlaku iz Cilli-ja proti Wöllan-u aktovko z notami. Na telefonski poziv je hotel sprevodnik vlaka vzeti aktovko, kar pa je preprečila neka nam dobro znana gospa v črni obleki, ki pozna učenko in izjavila, da ponese drugi dan aktovko osebno v Sachsenfeld. Ker do danes gospa aktovko še ni prinesla, jo opozarjam, da vrne aktovko takoj, sicer sem primorana zadevo naznaniti oblasti. Paula Lorber. 463

Starejšega dekleta,

ki zna nekaj kuhati, iščem za malo trgovsko hišo k nemški družini. Ponudbe na Wladimir Merhar, Brückl, Post Rann. 451

Mizarski vajenec,

z nekaj znanjem ali pomočnik se takoj sprejme. Anton Stampfl, Pragerhof. 446

Sprejemem vajenko,

dam po dogovoru tudi hrano in stanovanje. Elise Kuster, Damenschneiderei, Marburg/Drau, Nagystraße 27. 445

Pekovski pomočnik

išče službo v mestu. Naslov v upravi lista. 442

Sprejemem

krojaškega pomočnika

dobrega delavca, za male komade. Anton Medweschek, Schneiderei, Trifail. 399

Za kmetijo, kakih 28 oralov lepega, blizu mesta na Spodnjem Štajerskem ležečega posestva iščem

sposobne majerje.

Pod »Obersteiermark« na upravo lista. 417

Iščem službo

pri pošteni družini v Marburg-u ali Graz-u. Grem tudi za bolniško ali zdravniško strežnico. Službo bi nastopila 15. aprila. Ponudbe na upravo lista pod »Strežnica«. 469

Hlapec zanesljiv, se sprejme. Franz Kramberger, Götsch, Burgstall I. d. Büheln. 453

Majer ali viničar

z 2—5 delovnimi močmi se sprejme takoj. Vpraša se pri Bäckerei Hartinger, Marburg/Drau, Tegethoffstraße. 448

Fuhrwerker mit 1—2 eigenen Wagen zum Führen von Mist und Schutt, gesucht von Fa. Ludwig Franz und Söhne, Marburg/Drau. 441

Gospodinjska pomočnica

se sprejme za večje gospodinjstvo. Nemščina zaželjena. Vprašati pri Oberinspektor Reiter, Marburg (Drau), Poberschersstraße 17/II. 439

Kupujem dobro in lepo kislo zelje, zeljnate glave in drugo. Lowretz, Marburg/Drau, Kärntnerstr. 3I. 449

BRUSIM britve, škarje, nože in popravljam dežnike. Georg Zimmermann, Marburg a. d. Drau, Adolf-Hitler-Platz. 467

Vrbovo šibje olupljeno ali neolupljeno, v vsaki množini, kupujem. Peter Kotschisch, Korbmacher, Marburg-Drau, Copettigasse 1. 415

Proteze, aparate za oporo, pašova gumijaste nogavice in vložke za ravna stopala izdelujejo Spezialwerkstätten für Prothesen und Bandagen F. EGGER, Marburg/Drau, Mellingerstraße 3. 174

Jabolčne divjake

nudi Obstbaumschule Tschsch, Pettau. 347

Prvovrstne simentalske krave

se prodajajo zopet v soboto, dne 4. aprila, v Marburg-u pri gostilni Vlachowitsch, Prachi, Nutzviehhandlung, Wildon. 440

Otroški športni voziček

novoga ali dobro ohranjenega, kupim. Franz Ersar, St. Rochus, P. Rohitsch. 455

Cepljeno trsje prodaja Anton Turin, Modrasche, P. Studenitz bei Pöltschach. 456

Prodam 7 zajcev. Skrabl, Marburg an der Drau, Thiesen, Dobrowa 165. 444

Kmetice! Bučne košice in druga oljnata semena zamenjate z uradnim dovoljenjem v oljarni v Marburg-u pri mostu. Ölmühle in Marburg, Bergstraße 7. 447

Cepljeno trsje z garancijo oddaja Tschreschner, Rebschule, Malahorn, P. Hagau. 454

Kupim

trd rezan les

(oreh, črešnjo, hruško, jesen, javor, brest, jelšo) v večjih množinah. Ponudbe z bližnjimi podatki in cenami na upravo lista pod »Nakup lesa«. 458

500 komadov cepljenih vinskih trt

reuskega rizlinga in 500 komadov portogizca prodam in razpošljem po povzetju. Eduard Walle, Tüffer. 470

Pikolo in jabolčnik

zdrav in okusen s 3—4 odst. alkoholne stopnje si napravite za domačo uporabo brez pravega jabolčnika. Jabolčnik in pikolo si tudi lahko pomnožite za 100 do 150 odstotkov. Tudi izboljšate si lahko pikolo, ako naročite naš »Jabolčni sok«, ki je pripravljen iz svojih domačih preparatov in stane za 160 litrov RM 3,50, po pošti RM 1,40 več. — Veliko zahvalnih pisem na razpolago. Zastopnik: J. Putschko, Marburg (Drau), Triesterstraße Nr. 57. 460

Prodam majhno posestvo. Informacije pri posredovalcu Viktor Jurschitsch, Gasthaus in Maxau. 471

Kdor mi da

v najem

zemljo, mi dam dva enovprežna voza. Vzajem tudi kravo ali telico v rejo ali pa zamenjam seno za gnoj. Georg Zimmermann, Pickerndorf 141, P. Lembach. 468

KUPIM rabljen, dobro ohranjen klavir ali pianino. Dobritz, Marburg-Drau, Carnerigasse 16. 406

L a h k o

domače delo

za žene in mladino oddaja stalno

tvrdka

„UNIO“

Ges. m. b. H.

Marburg/Drau, Landwehrgasse 23

Alle Schuldner der Firma

Josef Rainik

Kaufmann in Heilenstein

werden hiemit aufgefordert, ihre Warenschulden in längstens 14 Tagen d. i. bis zum 20. IV. 1942 zu bezahlen, da widrigenfalls gerichtliche Eintreibung durch Rechtsanwälte erfolgen wird.

Dolžniki tvrdke

Josef Rainik

trgovina v Heilenstein-u

se tem potem pozivajo, da svoje dolgove za blago najpozneje v 14 dneh, to je do 20. IV. 1942 poravnajo, ker se bo iste drugate po odvetnikih sodnim potom izterjalo.

Der kommissarische Wirtschafter der Firma
JOSEF ROINIK in HEILENSTEIN
HEINRICH PRINTSCHITZ

436

OGLASUJTE! „STAJERSKI GOSPODAR“
posrednik med mestom in deželo

Wir geben allen Verwandten und Bekannten die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn und Bruder, Herr

Franz Dobreiz

am 1. 4. 1942 um 14 Uhr nach langem, schweren Leiden im 38. Lebensjahr entschlafen ist.

Die Beerdigung findet am Karfreitag um 15.30 Uhr von der Aufbahnhalle des städt. Friedhofes in Drauweiler aus statt.

Marburg, am 3. April 1942.

In tiefer Trauer:

Franz und Josefine Dobreiz, Eltern; Adolf und Fritz Dobreiz, Brüder, und die übrigen Verwandten. 461

7. Deutsche REICHSLOTTERIE

Reichste Gewinne

6 zu **500000**3 zu **300000**3 zu **200000**18 zu **100000**und besonders viele Mitteltreffer können auch Sie gewinnen 388**W E S I A C K**

Staatl. Lottereeinnahme

Marburg/D, Herrengasse 25

Lospreise: Reichsmark je Klasse

1/2 3.— 1/4 6.— 1/1 24.—

Ziehung 17. und 18. April

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovco) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 507

Sredstva proti škodljivcem

za sadjarstvo in vinogradništvo

Drevesni karbolinei

Fusibar

Kolaisan

Žveplo

Lim za pesenice

Brevesni vasek

Tobačni ekstrakt l. l. d.

459

dobite pri

F. Scherbaum, Peftau, Minoritenplatz 7

**Čas za-
temnitve**

je od 21.
do 5.30
ure

Kmetije!**Posestniki!****Ve eposestniki!**

Pri delu na polju in v vrtu rabi

„Sadovin“

dobro in ceneno domačo pijačo, ki osvežuje in okrepeča.

„Redipite“

Vzbuja tek in pospešuje prebavo!

redilni in prašek za govedo, konje, svinje, drobnico in perutnina.

Nakupujemo vsako množino posušenih zdravnih zelišč.

Drogerie „SANITAS“ Cilli, Bahnhofgasse 5

Filiale in Trifail

895

**DEUTSCHES ROTES KREUZ
CILLI**

Auskünfte in Angelegenheiten des Deutschen Roten Kreuzes werden jeden Montag in der Sprechstunde von 14—16 Uhr in der Kanzlei der Kreisstelle des Deutschen Roten Kreuzes in Cilli, Goethestraße 4, II. Stock, erteilt.

Pojasnila v zadevah Nemškega rdečega križa se dobijo vsak ponedeljek med uradnimi urami od 14. do 16. ure v pisarni okrajnega vodstva Nemškega rdečega križa v Cilli-ju, Goethestraße 4, v drugem nadstropju.

474

Deutsches Rotes Kreuz, Kreisstelle Cilli, der Leiter d. Abt. IV

Naš ljubljani soprog, skrben brat, stric in svak, gospod

Stefan Michelatsch

vodja orožniške postaje v pok.

nas je v ponedeljek, dne 29. marca 1942 ob pol 10. uri predpoldne po dolgem, težkem trpljenju v 55. letu svoje dobe za vedno zapustil.

Pogreb se je vršil v sredo, dne 1. aprila 1942 ob 14. uri iz hiše žalosti v Gross-Warnitz-u na pokopališču v Haslach-u.

Gross-Warnitz und Haslach in der Kollos, am 31. März 1942.

Globoko žalujoči: **Barbara Michelatsch**, soproga. Družina **Del Negro** in ostali sorodniki.

438

Spodnještajerci!

**Organizacija Steirischer Heimatbund
Vam olajšuje uk nemščine!**